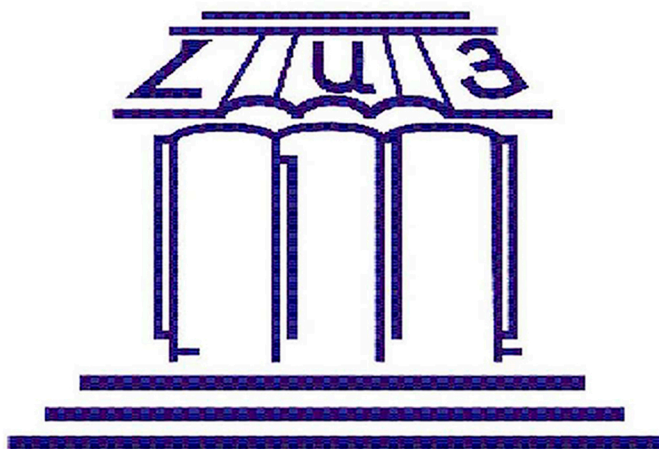

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
նչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՀԵՌԱԿԱՆ ՑԻՐՆԻԿԱԿԱՆ ՈՒՍՄԱՆ ԸՆԴՐԱՊԱՐԱՆՈՒՄԸ ԻՆՍՏԻՏՈՒՑ

ՊՐՈՍՊԵԿՏ

375
Վ. 57

Ա. ԽԱՅԱՆ ԾԱԹԿԱԼ

ԹԻՖԼԻՍ—1932 թ.

0120-10

ՀԱՌԱՅՈՒՄԱՆ ՏՈՒՆԻՎԵՐՍԻՏԵՏԻ ՊՐԻՆԿԻՍԻՍԻՆԵՆ ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ

5.

37

ՊՐԻՆԿԻՍԻՆԵՆ

ԱՆՏՈՒՆ ԵՄԵՐՍՈՆ
ԹԻՖԼԻՍ—1932 թ.

ԳՐԱՍՊԵԿՏԻ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ

1. Կադրերի պրոբլեմը և հեռակա ուսումը 3
2. Թիֆլիսի Հեռակա Եներգետիկ Ինստիտուտ 9
3. Թիֆլիսի Հեռակա Եներգետիկ Ինստիտուտ 4-րդ կոնցենտրի 1-ին դասընթացի յերեք սրացույցային պլանների բացատրությունը . . . 15
4. Անգրեզական Լեռնա-Մետալուրգիական Ինստիտուտ 23
5. Մասնագիտական առարկաների բնութագիրը 28
6. Վրաստանի Հեռակա Ինժեներա-Շինարական Ինստիտուտ 42
7. Վրաստանի Հեռակա Շինարական Ինստիտուտի առարկաների բնութագիրը 44
8. Հեռակա Ինստիտուտի կանոնադրությունից 50
9. Նամակ Հեռակայիններին 60
10. Հարցաթերթ 63

94055

ԿԱԳՐՈՒՄԻ ԳՐԱԴԱՐԱՆԻ ՅԵՎ ՀԵՌԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՍԸ

մեյիսը դասակարգվի և կուսակա-
լիան համապատասխանաբար աշխա-
տի սոցիալիստական շինարա-
կան խնդիրներն իրականացնե-
լիս ավարտելով հաղթանակո-
ւած և հնգամյակը չորս
ուսման և ծավալում իր այսաջ
դասական պլան յերկրորդ հնգա-
յին ընթացքում իրականացնելու
առարկայով հասարակության,
վոչ իրականացնելով ավարտե-
լիս սոցիալիզմի հոյակապ շենքը:
յերկրորդ հնգամյակի խնդիր
և թե՛ նրանց յետևից դժա-
շտ հետևյալ տարիներին ել ավե-
այն թափի խնդիրները սերտ
ված են տեխնիկական, կադրերի
անվորական մասնաշին միջո-
ւա և բարձրագույն տեխնիկա-
կրթութեամբ ամենապայն կեր-
բողորմելու պրոբլեմի լուծ-
հետ: Յերկրի համար պահանջ-
ներն տասնյակ և հարյուր հազա-
ր բարձր վորակաբարված ին-
յրներ, տեխնիկներ և բանվոր-

այդ բաղաճականությամբ և պա-
րաստ են իրականացնելու նրա
խղնով» (Ստալին - տնտեսական
րի 31 թվի հունիսի 23-ի խորհրդ-
դակցութեան մեջ արտատառած ճա-
ռից):
Ներկայումս, որված դասակար-
դային պայքարի պայմաններում,
լարված սոցիալիստական շինարա-
րութեան ժամանակ մեր յերկրի
բանվոր պատկարով, բավականա-
չափ ուշադրութեամբ և հոգատու-
րութեամբ վերաբերվելով հին տեխ-
նիկական ինտելիգենցիայի այն մա-
սին, վորը վոչ թե յերկրորդ, այլ
խղնով ողջում և մեզ մեր շինարա-
րութեան մեջ, միևնույն ժամանակ
պետք և «ստեղծի իր սեփական ար-
տադրական - տեխնիկական ինտե-
լիգենցիան, վորն ընդունակ լինի
պաշտպանելու բանվոր դասակար-
գի շահերը, վարպետ տիրապետող
դասակարգի շահեր (Ստալին):

Համկոմկոմի (բ) 16-րդ կուհա-
մադրամարն իր բանաճեկում ա-
սում և:

Միայն ամբողջ կուսակցութեան
և բանվոր դասակարգի ուժերի հե-
տադա մորից յաջողությամբ բանվոր
դասակարգի մարդկանցից կադ-
րեր նախադասարաստելու խնդիրնե-
րի չուրջը, միայն վճռականա-
առա:

եղ հարկավոր են այնպիսի աշ-
տավորներ, «վորոնք ընդունակ
ասկանալու մեր յերկրի բան-
դասակարգի բաղաճականու-
նը, ընդունակ են յուրացնելու

հասցեականները առաջ քննադատված և
կարող և աստիճանական յերկրի սոցի-
ալիստական ինդուստրիալացման բոլ-
շևիստական տեմպերի հետադարձ անց-
կացումը:

Ընկ. Մորտուփը 17-րդ կուսակոն-
ֆերենցիայում իր գեկուցման մեջ
ասում է. «Ժողովրդական տնտե-
սական բոլոր ճյուղերի տեխնի-
կական վերակառուցումն ավարտե-
լու պայմաններում տեխնիկային
ախրպետելը նշանակում է՝ արա-
գացրած ձևով ստեղծել վորակյալ
աշխատավորների բազմահազար
չարքեր, սոցիալիզմի գործին նվիր-
ված առաջավոր բանվորներից և
աշխատավոր գյուղացիներից պատ-
րաստել սոցիալիստական տնտեսու-
թյան կազմակերպիչների նորանոր
կազմերը»:

Այսպես և դրված Համկոմկոմի
(բ) 16-րդ համագումարի և 17-րդ
կուս. կոնֆերենցիայի կողմից
յերկրի սոցիալիստական ինդուս-
տրիացման համար բոլշևիստական տեմ-
պերով կազմեր նախապատրաստելու
խնդիրը:

Այդ խնդիրը լուծելու համար
պետք է ոգտադրվել տեխնիկական
կազմեր պատրաստող ամբողջ ցան-
քը:

Սոցիալիստական շինարարու-
թյան պահանջը թույլ չի տալիս
ազատել տասնյակ հազարավոր բան-
վորներին իրենց դասգյահներից
ուսման համար:

Ուսումն ասանց կտրելու արտա-
դրությունից, իսկ նրա ձևերից մե-
կը — հեռակա ուսման սխեմներ
նպաստում և կուսակցության

16-րդ համագումարից և 17-րդ
կոնֆերենցիայից դրված խնդրի
լուծմանը:

Այդ սխեմն արդեն անի հա-
բուստ փորձ աշխարհի անհամեմ-
աատ ամենի արդյունաբերական յեր-
կրրներում (Հյուսիսային Ամերիկա
յի Միացյալ Նահանգներում, Ճրան-
սիայում, Գերմանիայում): Նա
կուսակցի և բաղկալի մեծ սկզբնա-
կան փորձ նաև մեզ մոտ ԽՍՀՄ
մեջ: Հաշվի առնելով բարձու-
սկան յերկրների փորձը, մենք
մտցնում ենք նրա մեջ եյա-
կան փոփոխություններ, փորձե-
թելադրվում են մեր և կապիտա-
լիստական յերկրների միջախա-
ղաքային արմատական տարբերությունից:

Ինչպես և իրականացվում հեռա-
կա ուսումը մեր պայմաններում:

Մեր խորհրդային պայմաննե-
րում, յերբ հեռակա ուսումը գործ
ունի ախ բանվորների մասնա-
հատի հետ, փորձեք սովորում են ասանց
կտրվելու արտադրությունից, վա-
րում են սովորաբար մեծ հասարա-
կական աշխատանք, յերբ հեռակա
ուսումը պարտադրապես պետք է
տիրա կարգի արտադրական պրակ-
տիկայի հետ, հեռակա ուսումը
տրվում է հեռակային անձնակա-
ն, անհատական ոգնությունն ուժե-
ղացնելով և դառնում է աշխատով
ակնդեմ — հեռակա սխեմ, փորձ
նա փնտրականապես տարբերվում է
բարձրական յերկրներից:

Հեռակա ուսման հեռակետերը.

Ուսումնական տարիա հենց սկզբ-
ից մենք կազմակերպում ենք հե-

ռակա յինների համար հեռակետեր,
փորպես հեռակայինների ատորին
բջիշներ: Հեռակետերը հանձնեն նր
բանց փորիչների, մի բանի մասնա
դեա — կոնսուրուանտների, սուսում-
նասիրում են հեռակայինների,
կազմակերպում են նրանց ուսում-
նական բրիգադներում նրանց նա-
խապատրաստության արտիճանի և
նրանց աշխատանքի տեմպերի հա-
մաձայն, պայմանավորվում են բր-
իգադների հետ ուսումնական պր-
յանների ուսուցչային իրադրու-
ման մասին, կազմակերպում են
սկզբում նախապատրաստական դա-
սերթացներ հեռակայինների հա-
մար, կանոնավորում են սխեմնա-
տիկ կոնսուրացիան կցված հեռա-
կայինների համար:

Ինքն՝ սուսումը դրվում է աշա-
պես բարձր յոխ. ուս. հաստատու-
թյանն ուղարկում և հեռակային-
ներին հեռակա ուսման հեռակետերի
միջոցով ուսումնական պլանով սահ-
մանված ժամանակամիջոցներում
տարադիր դասադրեր, բարձրագու-
րատ առաջադրությունների. վեր-
ջիններում մասնանշվում է, թե ինչ
պես պետք է աշխատել ուղարկված
նյութով, տրվում են կոնսուրացիան
հարցեր կրկնության համար, գրա-
կան նյութ և թեմաներ կոնսուրա-
յին աշխատանքների համար:

Այդ ձևանարկներն ստանալուց հե-
տ հեռակա ուսման հեռակետի կոն-
սուրաներ պետք է կարգա միջան-
կայ դասախոսության, բացատրե-
լով առաջադրության անհամեմատ
ամենի կարևոր և դժվար կետերը:
Այնուհետև սկսվում է առաջադրու-

թյան նյութի անհատական մշակու-
մը յուրաքանչյուր հեռակայինի
կողմից իր մոտ տանը:

Բրիգադային և անհատական աշխա-
տանքը.

Սրա վերջացնելուց հետո, սահ-
մանախախտած հաստատված ժամա-
նակամիջոցով, համալրվում է յեր-
կրը, փորի հետ կապված և հեռա-
կայինը. նա կոչվելով կերպով նա-
յում և նյութը, աշխատելով կրկն-
տիվ կերպով պարզել փոշ բորբո-
վին պարզ կետեր, բրիգադերը
դրում է այն հարցերը, փորձե-
դրանից հետո մնացել են չարդ-
ված: Յուրաքանչյուր մասնանշված ժա-
մանակամիջոցներում բրիգադը
կամ յուրաք. ուսանող առանձին
գնում է հեռակա ուսման հեռակետը
կոնսուրանտի մոտ առաջ հարցերը
պարզելու համար: Կոնսուրանտը
տալիս է բացատրություններ կամ
յուրաքանչյուր բրիգադին առան-
ձին, յեթե հեռակա ուսման տվյալ
հեռակետի բրիգադներն աշխատում
են տարբեր տեմպերով, կամ միան
գամից յերկու — յերեք բրիգադնե-
րին այն հարցերի վերաբերմամբ,
փորպիսինքը մասնանշված են բր-
բրիգադիների կողմից:

Թեմայի մշակումը վերջացնելուց
հետո յուրաքանչյուր հեռակային
ինքնուրույն կերպով պետք է կա-
տարի կոնսուրային գրավոր աշխա-
տանքը (գծագրի, խնդիրների լուծ-
ման, գեկուցումների ձևով և աշ-
քն): Կատարելով այդ աշխատանքը
հեռակայինը նույնպես ստանում է
կոնսուրացիա հեռակա ուսման հե-

նակեալսն . աշխատեալսն հետեակա
ռամանն հենակեալսն ուղարկուի ե հե
ռակաշիններն կատարած բարբառ
խառնանքներն բարձ . տեխ . ուս .
հաստատության նրանց վերջնակա
նապետ գեորգիանու համար :

Հեռակաշինից պահանջուի ե
հշտադրութեամբ ե իր ժամանա
կին կատարել ստաճարութեան
ներք , փորովհետեւ միայն այդ դեպ
քում հեռակաշինը կարող ե ժամա
նակին սպարտեղ ուսումը :

Կարեւորագոյն ստաճարների փե
րաբերմամբ ինժեներաւ – տեխնիկա
կան ուսերն սղմութեամբ հեռակա
ռաման հենակեալսն կազմակերպ
վում են բարձրագոյնական աշխա
տանքներ ե գործնական պարտոյ
մունքներ փորձված մանկավարժ
ների ե ինժեներների գեղարմար
թեամբ . դրա համար ուղարկու
վում են գործարանների ե մերձա
կա ուսումնական հաստատութեան
ների բարձրագոյններն :

Սոցիալիստական մրցութեանը ե
հարկածայնութեանը պետք ե լի
են ամբողջ հեռակա ուս . դրված
քի հիմքում : Միատեսակ տեմպե
րով աշխատող հեռակաշիններից
կազմված բրիգադները , նույնպէս ե

ստանձին հեռակաշինները մշակում
են հանդիպական ուսումնական պը
րան , հրապարակ են սոցմրց . մյուս
բրիգադներին , խառնութեամբ հաշ
վի յեն ստանում պայմանագրերի կա
տարմամբ , ստանում են պրեմիա
ներ : Նրանց աշխատանքին ուշա
գրութեամբ հետեւում ե կենսադմբ ,
սխառնատիկ կերպով նշերով նրանց
ստաճարութեան յուններն ու տարա
յումներն , ինչպէս ուղիւ – լրացրի
միջոցով , աշխատեալսն հասարակ «հե
ռակա ուսման բյուրոսներում» :

Նրանց ստաճարութեան ներքին
հետեւում ե ամբողջ գործարանա
յին հասարակարանութեանը , սխառ
նատիկ կերպով գրաւիտի նրանց
դեպի կատարման աշխատանքի փե
րաբերյալ հաշվաւորութեանը ,
գեղի պատասխանատւութեանը չը
հիմնավորված յետ մնալու դեպ
քում , սղմելով նրանց հանդիպած
գծաբարութեաններում ե խոչըն
դոտներում : Արդյունաբերական
ձեռնարկութեան ինժեներաւ – տեխ
նիկական ուսժը պետք ե գրաւիտի ,
փորպէս ամենամոտ ընկեր , միշտ
պատրաստ ողմելու հեռակաշինին
նրա տեսական գծաբարութեանն
բում :

Կ ո ն ֆ ե բ ե ն ց ի ա ն ե ր

Մի շարք ստաճարների մշակու
մք փերճացնելուց հետո կազմա
կերպվում են ինստիտուտի կողմից
կոնֆերենցիաներ կամ «ուսման
ասանորդակներ» : Կոնֆերենցիա
ների ժամանակաշրջանում ուս . պը
րանի 90 տոկոսը մշակած հեռակա

յինն ազատվում ե աշխատանքից
արտադրութեան մեջ ե այդ ժամա
նակը նվիրում ե բացառապէս ուս
ման : Այստեղ հեռակաշինը կատա
րում ե ձեռք բերված գիտելիքների
հանրադրմարը , հետագա աշխա

տանքի համար նոր գարկ ե սրա
նում :

Ուղիւ

Անհամեմատ ավելի կարեւոր ա
ռադիաների ե թեմաների փերա
բերմամբ կազմակերպվում են դա
սախոսութեաններ ուղիւյի միջո
ցով : Յուրաքանչյուր հեռակաշին
կից պետք ե սարքավորվի ուղիւ
առադիատորի ե պետք ե մոցվի հե
ռակաշինների համար պարտադիր
ուղիւ – ժամ : Բարձր փորակված
պրոֆեսորի դասախոսութեանը
շատ պարզութեան ե նոր մոմենտ
ներ կմտցնի մշակվող նյութի մեջ :

Հենց ուղիւյի միջոցով մի ամ
բողջ շարք դեպքերում հեռակա
բարձ . տեխ . ուս . հաստատութեան
նը պետք ե ցուցմունքներ տա հեռա
կաների , բրիգադներին ե ստանձին
հեռակաշին ուսանողների աշխա
տանքներում նկատված թերու
թեաների փերաբերմամբ :

Դիտողական միջոցներ ե կին :

Դեպի ուսումնական հետա
քրքրութեանը բարձրացնելու ե նը
րան հեշտացնելու համար ինստի
տանները պարտաւոր են մոտ ժա
մանակում մշակել հեռակաշինների
համար մի ամբողջ շարք գիտողա
կան ձեռնարկներ : Հրատարակելու
հարցերը , — արդամներ գրաֆիկա
յի , սոցիալական ե հասարակական
դիպլոմների փերաբերմամբ , հե
ռակաշինների կողմից ուսումնասիր
վող հարցերի հետ սերտ կապված
ուսումնական կինո – նկարների մա
սին :

Արտադրական պրակտիկա .

Հեռակաշին մշակումը պետք ե ու
ղեկցվի արտադրական պրակտիկա
յով : Առանց պրակտիկայի չի կա
րող ստացվել բավականաչափ փո
րակված ինժեներ : Այս պատճառով
հեռակա բարձր . տեխ . ուս . հաս
տատութեանները կանոնաւորում
են նաև հեռակաշինների արտադրա
կան պրակտիկան , պայմանաւորվե
լով այդ մասին տնտեսական մար
միներն հետ հեռակաշիններին
ստիճանաբար արտադրութեան աս
տիճաններով ստաճ տանելու վե
րաբերմամբ ե տարով սխառնատիկ
դեկլարարութեան նրանց արտադրա
կան աշխատանքին :

Առադիւյի մշակումը փերճացնե
լուց հետո հեռակաշինն ստանում ե
հաշվանցում (зачет) , փորը ե մոմ
վում ե հեռակաշին – ուսանողի ա
նանձին գրքույկ – մատրիկուլում :

Ընդհանուր յեղրակացութեան
հեռակա ուսման առանձնահատկու
թեաների մասին .

Այսպիսով հեռակա ուսման հիմ
նական տարբերութեանը կայա
նում ե հետեւյալում .

1. Ուսումնական ստացիոնարում թեև
իրեն ինդիւր ե դնում որգանապէս
զուգորդել թերիան գործնականի
հետ անընդհատ արտադրական ուս
ման (նՊՈ) սխառնի միջոցով ,
բայց այդ խնդիրը լիովին դեռ չի
լուծված բարձ . տեխ . ուս . հաս
տատութեան պայմաններում : Իսկ
հեռակա ուսումը , փորպէս ուսման
ձև առանց կտրելու արտադրու

թիւները, լիովին իրականացնում և
ուսման ուղղանկյուն միացումն ար-
տադրական աշխատանքի հետ:

2. Ստացիոնարում ընդլայնված
և ուսանողին պրոֆեսորի կողմից
կենդանի, անմիջական ղեկավարու-
թյան ասպարեզը հեռակայնում —
ընդլայնվում և ուսանողի աշխա-
տանքի ասպարեզը և նրա աշխա-
տանքի ղեկավարութայնն իրակա-
նացվում և գրավոր առաջադրու-
թյուններ, մեթոդական նամակներ,
նրա գրավոր կոնսուլտային աշխա-
տանքների փերաբերմամբ պրոֆե-
սորների գնահատականներ տալու
միջոցով:

3. Ստացիոնարում ուսանողն և
գալիս բարձ. տեխ. ուս. հաստա-
տութուն, հեռակայնում — բարձ.

տեխ. ուս. հաստատութայնն և
գալիս ուսանողի մոտ:

Հեռակա տեխնիկական ուսման
Անդրկովկասյան Ինստիտուտը
միացնում և հինգ հեռակա ին-
ստիտուտ և տեխնիկում՝ 1. Անդրկ-
կասիայի — մետաղաբերական Ինստի-
տուտ (Անդրկ. Լ. Մ. Ի.), 2. Թիֆ-
լիսի Էներգետիկ Ինստիտուտ
(Թ. Ե. Ի.), 3. Վրաստանի Ինժե-
ներա — շինարարական Ինստիտուտ,
4. Հայաստանի Ինժեներա — շինա-
րարական Ինստիտուտ, 5. Աբրե-
ջանի Ինժեներա — շինարարական
Ինստիտուտ:

Բոլոր վերահիշյալ ինստիտուտ-
ներին կից կան հեռակա տեխնի-
կումներ:

ԹԻՖԼԻՍԻ ՀԵՌԱԿԱ ԵՆԵՐԳԵՏԻԿ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՖԵԺՆԵՐ-ԵԼԵԿՏՐՈՄԵԽՆԻԿ ԸՐՏՈՒՐԱԿԱՆ ՊՐՈՓԻԼ ԵՆՎ ԳԻՏԱԿԱՆ ԸՌԵՐԿԱՆԵՐԻ
ԸՆԴՀԱՆՈՐ ԲՆՈՒՅԹԱԿՐԵ

Առաջարան.

Վորևե մասնագիտության հեռա-
կային պետք է մշակել հանրատեսա-
կան ցիկլի առարկաների վերաբեր-
մամբ վորոշ նյութ, վորը պարու-
նակում է իր մեջ՝

1. Բարձրագույն մաթեմատիկա,
ֆիզիկա, քիմիա և մեխանիկա:

Նյութի ծավալն այդ առարկա-
նեից յուրաքանչյուրի վերաբեր-
մամբ միատեսակ չէ տարբեր մաս-
նագիտությունների բարձ. տեխ-
նիկ. ուս. հաստատությունների
համար: Այդ ծավալը սահմանվում
է յուրաքանչյուր բարձ. տեխ.
ուս. հաստատության կողմից ինք-
նուրույն կերպով, վորը կախված
է տվյալ բարձ. տեխ. ուս. հաս-
տատության մեջ ուսումնասիրվե-
լիք գործադրական և մասնագիտա-
կան գիտությունների բնույթից և
ծավալից:

Տեխնիկական մասնագիտու-
թյունների հեռակայնների հա-
մար ընդհանուր առարկա չէ հան-
գիստնում նաև գրաֆիկան: Այդ
պեպում ևս յուրաքանչյուր բարձ.
տեխ. ուս. հաստատության կող-

մից սահմանված է գիտելիքների
և գործնական վարժությունների
իրենց առանձին ծավալն այդ ա-
ռարկայի վերաբերմամբ:

Բոլոր բարձ. տեխ. ուս. հաստա-
տություններն անցնում են հա-
տուկ քաղաքական ցիկլի առարկա-
նեի՝ քաղաքականություն, լեռն-
նիղմ, դիմաձու և պատմադ. բո-
լորովին միատեսակ ծավալով: Այդ
ցիկլից միայն ձեռնարկության
կոնկրետ եկոնոմիկան կամ տնտե-
սության ճյուղերը տարբեր են,
իհարկե, տարբեր բարձ. տեխ.
ուս. հաստատությունների հա-
մար:

Այս տեղեկատվի մեջ տրված են
միայն համառոտ բնութագրեր յու-
րաքանչյուր հեռակա բարձ. տեխ.
ուս. հաստատության մասնագիտա-
կան առարկաներին, բայց վորևե
առարկայի բովանդակության
հետ ավելի մանրամասն ծանոթա-
նալու համար հարկավոր է արդեն
գլխի այդ առարկաների հենց
ծրագրներին, իսկ դրա համար
պետք է գլխի անմիջապես հեռակա
ինստիտուտին կամ մերձակա հե-
ռակներին:

Տեղեկատվի այս հրատարակու-

թիւն մեջ չեն արված առաջման խնդիրները և այն մասնագիտական առարկաների բնութագիրը, վերոնշյալ համապատասխանում են այդ պրոֆիլներին:

Չափած դրան, կարելի չէ կազմել մեկ համար բավականաչափ բավարար կոմպլեքսող գաղափար տեխնիկային և համապատասխան մասնագիտական առարկաների մասին այս տեղեկատվի մեջ խնդիրներ համար արված տեղեկություններով:

Տեխնիկը հանդիսանում է խնդիրների ոգնականը: Դրանով վերաբերում է նրա արտադրական պրոֆիլը: Այդ պատճառով նա անցնում է ընդհանուր առմամբ հենց այն մասնագիտական առարկաները, ինչ վոր խնդիրները, բայց վորք ծավալով և հաշվի առնելով այն, թե ձեռք բերած մասնագիտական գիտելիքներից ինչպիսիքներն են նրան կիմսակվի գործադրել ինքնուրույն կերպով և ինչպիսիքներն խնդիրների զեկավարութամբ:

Խնդիրներ - ելեկտրոնիկայի արտադրական պրոֆիլը:

Ելեկտրոնիկայի մասնագիտութունը պատրաստում է կազմել արդյունաբերական ձեռնարկութունների ելեկտրոտարքափորման նախագծման, մոնտաժի և շահագործման համար, ուստի՝

1. Խնդիրներ-ելեկտրոնիկայի պետք է կարողանա ընտրել ելեկտրոտարքեր ֆարքիկա-գործարանային կայանի և յենթակայանի

արդյունաբերական ձեռնարկութուն համար:

2. Պետք է կարողանա սարքել ձեռնարկութուն ելեկտրոտարքավորումը:

3. Պետք է կարողանա հաշվել ենթադրյալի բաշխման սխեմաք գործարանի և ցիսերի վերաբերմամբ:

4. Պետք է կարողանա կազմել նախահաշիվներ, սպեցիֆիկացիաներ, աշխատանքի ընդունումը:

5. Պետք է կարողանա կազմակերպել ձեռնարկութուն ելեկտրոտարքի կանոնավոր խնամքը և սպասարկումը:

6. Պետք է զինված լինի մարքսիզմ-լենինիզմի դիտելիքներով, պետք է խմանա սոցիալիստական շինարարության հիմնական խնդիրներն ամբողջութամբ, պետք է խմանա այդ խնդիրների կոնկրետ բովանդակութունն արտադրության իրեն հատուկ բնագավառում, պետք է խմանա և ակտիվորեն անցկացնի կուսակցության և խորհրդային իշխանության քաղաքականությունը, աշխատանքի կազմակերպման, աշխատանքի և կենցաղի բարձր բնագավառներում:

Այս պահանջներին բավարարելու համար հեռակային ուսանողը պետք է յուրացնի տեսական առարկաների և լաբորատորիական պարապմունքների վերոշ ցիկը, ստորև զետեղված ուսումնական պլանի, նույնպես և մասնագիտական առարկաների համառոտ բնութագրի համաձայն:

1) Ելեկտրոնիկայի ֆիզիկա-կան հիմքերը: Առարկան նպատակ ունի ծանոթացնել ուսանողներին ելեկտրոտատարական դաշտի, մագնիսական դաշտի և ելեկտրոմագնիսական դաշտի ֆիզիկական յենուլյիցների ելեկտրոն հետ և առաջ ժամանակակից տեսական բացատրությունն այդ յերեւոյթներին:

2) Փափոխական հոսանքների տեսությունը: Առարկայի նպատակն է՝ տալ փոփոխական հոսանքի շրջաթաղանթի անցկացող բոլոր յերեւոյթների տեսական բացատրությունը և հիմնավորումը: Այս առարկան, հանդիսանալով ելեկտրոնիկայի ֆիզիկական հիմքերի անմիջական առաջխաղացումը, նրա հետ միատեղ կազմում է ելեկտրոնիկայի տեսական հիմքերի այն պարագիքը միմյանմար, առանց վորի բավականաչափ լուրջ ուսուցիչ յուրացնել հետագայում մասնագիտական դիսցիպլինները:

3) Ելեկտրական չափումները: Նպատակ ունենալ ուսումնասիրել ելեկտրական և մագնիսական չափման տեսությունը, նույնպես և սովորեցնել վարվել չափող գործիքների հետ:

4) Ելեկտրական մեքենաներ և տրանսֆորմատորներ: Առարկայի նպատակն է ծանոթացնել շտական և փոփոխական հոսանքի ելեկտրական մեքենաների տեսության, կառուցվածքների, նույնպես և նրանց շահագործման առանձնահատկությունների հետ: Առարկան հանդի-

սանում է հիմնականներից մեկն և ելեկտրոնիկայի համար:

5) Գործի դեղ և կանոնավորող գործիքները ծանոթացնում են միջատական և փոփոխական հոսանքի ելեկտրոնիկայի աշխատանքին ընթացք տալու և կանոնավորելու համար գործադրվող գործիքների տեսության և նրանց կառուցվածքի հետ:

6) Ելեկտրական մեքենաների մեկնումն ու փորձն ուսումնասիրում են ելեկտրոնիկայի մոնտաժի սկիզբունքներն ու ձեւերը, ինչպես մեքենայական կողմից (նեցուկներ մեքենաների համար, ներառյալ բարձրացնելը նեցուկների վերա և հատատելը, մեքենաների կոմպիլը նեցուկների վրա), այնպես և ելեկտրական մատմ: Ներքին և ելեկտրական միացումները մեքենաներում, մեքենաների միացումները բաշխիչ վահանի հետ, հողակցումը, մեկուսացման փորձը, գոլծի դեղն ու փորձելը:

7) Ելեկտրալույսերի տեխնոլոգիան ծանոթացնում է ուսանողին հաղորդիչ նյութերի, բարձր դիմադրության նյութերի, մեկուսացչող և մագնիսական նյութերի հատկությունների և առանձնահատկությունների հետ:

8) Հաղորդման (ցածր լարման) ելեկտրական ցանցերն ու գծերը: Առարկայի նպատակն է ծանոթացնել ցածր լարման ցանցերի հաշիվ սկզբունքների հետ և տալ հմտությունն այդ հաշիվ մեջ, նույնպես և այդպիսի ցանցերի նախագծման ու մոնտաժի մեջ:

9. Գար-գործարանային կայանների և յենթակայանների ելեկտրո-սարքավորումը: Առարկայի նպատակն է ծանոթացնել ֆոր-գործարանային կայանների և յենթակայանների ելեկտրոսարքի բոլոր տարրերի հետ, այդ տարրի ընտրութեան մեթոդիկայի և նրա մոնտաժի յեղանակները հետ:

10) Բարձր լարման տեխնիկան ծանոթացնում է բարձր լարման տեղակայանքներում հանդիպող սպեցիֆիկ առանձնահատկութիւնների հետ, ինչպես մոնտաժի նախադժման, այնպես և մանու-փանդ շահագործման ժամանակ:

11) Չեռնարկութեան ելեկտրասար-քավորումը:

Առարկան ընդգրկում է ձեռնարկութեան ելեկտրական սարքի այն մասը, վորը մի կողմից սպասարկում է տվյալ ձեռնարկութեան մասնագիտական կարիքները, սեխոնորդիական, քիմիական, տեսա-կան և մյուս պրոցեսները: Մյուս կողմից տնի առանձին կառուց-վածք, աշխատանքի ուժի և շահագործման պայմաններ, վորոնք կախված են տվյալ ձեռնարկութեան աշխատանքի պայմաններից և ընտելից:

Նրա հետ միասին առարկան տա-լիս է ամբողջ սարքի կանոնավոր ընտրութեան, ձեռնարկութեան մեջ ելեկտրոսարքի տեղավորման նա-խադի կազմելու և բանադրական ծրագրեր կազմելու, սպեցիֆիկա-ցիայի արժեքը նախնական կերպով հաշվելու մեթոդիկան:

12. Ելեկտրալար (որոնք):

Առարկան նպատակ ունի ծանո-թացնել ելեկտրականութեան դործողութեան ժամանակակից դորութեան հետ վորպես շար-ժիչ ուժ արդյունաբերութեան ցու-րաքանչյուր ճյուղի պայմանե-րում, բանադրական դադդյալին և արարադին ելեկտրաշարժիչին և ներդրա տալու միջոցները հետ:

Առարկան հնարավորութեան և տալիս ճշտութեամբ ընտրելու բան-վորական ապարատին մոտորից և ներդրա հաղորդելու սխեման, նույնպես և ճշտութեամբ ընտրելու արտադրութեան տվյալ պայմաննե-րին համապատասխան ելեկտրո-շարժիչ:

Առարկայի բովանդակութեան և ելեկտրալարերի սխեման և նը-րանց ընտրութեանը, հոսանքի ընտ-րութեանը, շարժիչի կաշրդութեան և կառուցվածքի յարմարութեանը:

Համառոտ ծանոթութեան գործողութիւնը շարժիչների, նրանց բը-նութեանը, հիմնական պայ-մանների, նրանց ղեկավարման և կանոնավորման հետ:

Արդյունաբերութեան տարրեր ճյուղերում ելեկտրալարին առա-ջադրվող առանձնահատկութիւն-ների և պահանջների ընտելագրի ուսումնասիրութեանը և համա-պատասխան ելեկտրալարի ընտ-րութեանը:

13) Ելեկտրական սարքը գործա-րանային տրանսպորտի ներքում:

Առարկայի նպատակն է ծանոթաց-նել ներդրած արանային տրանսպոր-տի տարրեր և տեխնիկայի համար

գործողութիւնը ելեկտրո-ժարժիչնե-րի և ելեկտրո-սարքի հետ, նը-րանց աշխատանքի տեղանքների և նրանց շահագործական ուսանձնա-հատկութիւնների հետ:

Առարկայի բովանդակութեան-ը:

Մոյակների, սարահատակների, չըջադարձի, բարձրացնող մեքենա-ների, լիֆտների, կարասիների, սալակների, պլատֆորմի փոխա-դրական միջոցների, կոնվեյերնե-րի, սկումուլյատորային սալակ-ների և ելեկտրո-վաղոնների ե-լեկտրո-սարքավորումը: Սարքի ընտրութեանը, վորը կախված է արտադրութեան ընտելից և պայ-մաններից:

14) Լուսավորման տեխնիկան:

Առարկայի նպատակն է ծանո-թացնել ելեկտրական լուսավորու-թեան տեխնիկայի հետ, հաշիւ, նա-խադժման, լուսավորութեան հիմքե-րի հետ և համապատասխան արմա-տութեան ընտրութեանը:

Ելեկտրային:

Առարկայի նպատակն է ծանո-թացնել ելեկտրային գործի ժա-մանակակից դրութեան, յետաց-ման միջոցների, գործողութիւնը ա-սարատների և ելեկտրոյնտի ա-ռանձնահատկութիւնները հետ:

Բովանդակութեանը ելեկտրո-յնտի տարրեր տեսակներն ու մի-ջոցները, նրանց գործողութեան-ների բնագավառները: Յետացման տեխնոլոգիական պրոցեսը, կախու-մը հոսանքի ու լարման տեսակից և թիւն ելեկտրոյնտայից ապարադ-ների գոյութեան ունեցող կառուց-վածքների հետ և նրանց ընտրու-թեանը:

16) Ջերմատեխնիկան ծանոթաց-նում է ջերմութեան հատկութեան-ների և տրենքների, վառելանյութի տեխնոլոգիայի և գործողութեան տեղանքների, ներքին աշխան շար-ժիչների, շոգեմեքենաների, շոգե-ստուրիներների և գազոյններատորնե-րի կառուցվածքի և շահագործման հետ:

Քիմիայի Ենթագիտական Հասկա Ինստիտուտի (Ք. Ե. Ի.) IV կոնցենտրի
առաջին I աստիճանի ուսանողների առաջադրությունների կատարման
գրաֆիկան Արդյունաբերական ձեռնարկությունների ելկարոսարքավոր-
ման մասնագիտության համար.

Դ ի յ ց ի պ լ ի ն ն ե ռ	Առաջադրու- թյունների քանակը.	Առաջադրությունների դասավորու. թ. ըստ ամիսների									
		Դեկտ.	Հունվ.	Փետրվ.	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Սեպտ.	Հոկտ.
I պ լ ա ն											
Մաթեմատիկա	15	2	2	2	2	3	2	2			
Գրաֆիկա	12	2	2	2	2	2	2				
Ֆիզիկա	8			2	2	2	2				
Տնտեսական մեխանիկա	17							2	5	5	5
Ելկարոսարքավորման ֆիզիկական հի- մունքները	10							1	2	5	2
Բաղադրատեսակություն	0					2	2	2			
	68	4	4	6	7	8	9	9	10	7	
II պ լ ա ն											
Մաթեմատիկա	15	2	2	2	2	2	2	2	1		
Գրաֆիկա	12	2	2	2	2	2	2				
Ֆիզիկա	8			2	2	1	2	1			
Տնտեսական մեխանիկա	15							1	2	4	4
Ելկարոսարքավորման ֆիզիկական հի- մունքները	5								1	2	2
Բաղադրատեսակություն	6					1	1	2	2		
	61	4	4	6	6	6	6	6	7	6	6
III պ լ ա ն											
Մաթեմատիկա	15	2	2	2	2	1	2	1	2	1	
Գրաֆիկա	12	2	2	2	2	2	1	1			
Ֆիզիկա	8				1	1	1	1	1	1	1
Տնտեսական մեխանիկա	15								1	1	3
Ելկարոսարքավորման ֆիզիկական հի- մունքները	5									1	1
Բաղադրատեսակություն	6						1	1	2	2	
	61	4	4	4	4	4	4	3	4	4	5

Քիմիայի Ենթագիտական Հասկա Ինստիտուտի (Ք. Ե. Ի.) IV կոնցենտրի 2-րդ կուրսի ուսանողների առաջա-
դրությունների կատարման գրաֆիկան Արդյունաբերական ձեռնարկությունների ելկարոսարքավորման
մասնագիտության համար.

Կ. թ. հ. թ.

Թիֆլիսի Ենեղրգետիկ Հեռակա Խնայողություն III կոնցենտրի ուսուցման I տարվա ուսանողների առաջադրու-
թյունների զբաղիլիան «Արդյունաբերական ձեռնարկության հետազոտությունների և արտադրության մասնագիտություն»
համար (տեխնիկական կադրերի կազմակերպության) I տարվա

Դասընթացի համար	Գ Ի Կ Ե Լ Ի Կ Ե Լ	Դասընթացի համար	Առաջադրությունների դասավորումը ըստ ամիսների											
			Դեկտեմբ.	Հունվար	Փետրվ.	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտ.	Հոկտ.	
1	Դասակարգային կուրսի դասավորություն	6	—	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	
2	Տնտեսական աշխատողություն	5	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	
3	Մաթեմատիկական	6	—	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	
4	Մաթեմատիկական	14	2	2	2	2	2	2	2	—	—	—	—	
5	Գրագրական	10	—	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—	
6	Ֆիզիկական	6	—	—	—	—	1	1	1	1	1	1	—	
7	Մեքենայակ. տեխնիկակ. դիպլոմ.	11	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	3	
8	Երկրաբանական	5	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	1	
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ			63	2	5	5	5	6	7	5	6	6	5	5

Թիֆլիսի Ենեղրգետիկ Հեռակա Խնայողություն (Թ. Ե. Ի.) III կոնցենտրի II կուրսի առաջադրությունների կա-
տարման զբաղիլիան «Արդյունաբերական ձեռնարկության հետազոտությունների և արտադրության մասնագիտություն»
համար

№ համար	Գ Ի Կ Ե Լ Ի Կ Ե Լ	Դասընթացի համար	Առաջադրությունների դասավորումը ըստ ամիսների									
			1 ամ.	2 ամ.	3 ամ.	4 ամ.	5 ամ.	6 ամ.	7 ամ.	8 ամ.	9 ամ.	10 ամ.
1	Տնտեսական աշխատողություն	5	1	1	1	2	—	—	—	—	—	—
2	Փողաբաժանություն և տնտեսական ֆաբրիկանություն	10	—	—	—	—	2	2	2	2	—	—
3	Մաթեմատիկական	6	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—
4	Մաթեմատիկական	7	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—
5	Մաթեմատիկական տեխնիկական	6	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—
6	Ֆիզիկական	6	1	1	2	2	—	—	—	—	—	—
7	Մեքենայական տեխնիկական դիպլոմ	10	—	—	—	—	2	2	2	2	2	—
8	Երկրաբանական	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
9	Երկրաբանական գյուղատնտեսություն	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Երկրաբանական գյուղատնտեսություն և տնտեսական	5	—	—	—	—	1	1	2	—	—	—
11	Քիմիական	5	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ			74	7	8	8	7	7	7	8	8	7

Քրիստի Ենեղեգեանի Հետակա Խնամարարի (Ք. Ն. Ի.) III կոնցենարի III կուրսի առաջադրութիւններէ կատարման գրաքննական ձեռնարկութիւններէ ելեկտրասարքավորման մասնագիտութիւնի համար.

Կարգաթիւ	Գիտելիքներէ տեսչի	Առաջադրութիւններէ պատկերումն ըստ տարիներէ									
		1 տ	2 տ	3 տ	4 տ	5 տ	6 տ	7 տ	8 տ	9 տ	10 տ
1	Պարզաբանական թիւներ և տեսական քաղաքականութիւն	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—
2	Պատմական մատենագիտութիւն	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—
3	Մեքենայագիտ. տեխնիկական դիպլոմ	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Ելեկտրամեքենաներ և տրանսֆորմատոր	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—
5	Ելեկտրոն	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—
6	Կալաններէ ելեկտրոնաբանութիւնը և լինիականութիւն	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
7	Բարձր լաւաններէ տեխնիկա և տեխ. մասեր	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
8	Ֆաբ. գործարանային ցանց	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—
9	Ընթացք առաջացող և կտրուածող գործիքներ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Ելեկտրական լուսավորութիւն	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
11	Զարմանքներէ	1	1	2	—	—	—	—	—	—	2
Ընդամենը		7	7	7	6	7	7	6	6	7	6

ԱՆԳՐԱԿԱՍՏԱՆ ԼԵՌՆԱ-ՄԵՏԱԼՈՒԳԻԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ԼԵՌՆՈՒՆ ԶԵՆՆԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԶԵՆՆԱԿԱՆ ԻՆՏԵՆՏԻ ՈՐԳԱՆ

Լեռնային ձեռնարկութեան շահագործման ինժեները պետք է տիրապետի՝

1. Բաշականաչափ գիտական տեղեկութիւններին լեռնային տեսակների մասին, կտրուած և վորտիկ նրանց հանքաքանակի բաղադրութիւնը, նրանց ֆիզիկա-քիմիական հատկութիւնները, իմանալ յերկրի կեղևում նրանց գտնուելու պայմաններն ու ձևերը և տարածութիւնը:

2. Պետք է իմանա լեռնային աշխատանքների կատարման բոլոր տեսակներն ու միջոցները, ձեռքի, մեքենայական, ջրաբաշխական, կրակի, պայթեցման, փորման, ամրացման և այլն:

3. Պետք է իմանա լեռնային մեքենաների, բարձրացնող և տրանսպորտային սարքերի կառուցվածքը և գործողութեան սկզբունքները, եւ կտրուածութեան սկզբունքները, լեռնային գործողութիւնը լեռնային գործում, նույնպէս և ուղափոխութեան, ջրաթափման, աղբանջանների տարու սիւստեմները հանքային աշխատանքների ժամանակ:

4. Պետք է իմանա և կարողանա գործողութիւն լեռնային ձեռնարկութեան

թիւնը անհամեմատ աւելի նպատակահարմար կազմակերպութեան (սոցիալական շինարարութեան պայմաններում) սկզբունքները, մեքենաները, պետք է իմանա և կարողանա գործողութիւն գիտական հիմքերը մշակման անհամեմատ աւելի նպատակահարմար սիւստեմ ընտրելու համար, կարողանա ամենաձեռնառու կերպով ուղղագործել հանքավայրի արդյունաբերական պաշարները, կազմակերպել ուղղակի գործողութիւն հանքանյութի մեքենայական հարստացումը, մեքենայացնել աշխատանքը լեռնային գործում, իմանա լեռնային օրենսդրութեան պահանջները և լեռնային տնտեսութեան առաջ կանգնած պրոպագանդային խնդիրները:

5. Պետք է իմանա և կարողանա գործողութիւն սկզբունքներ, մեքենաներ և միջոցներ նոր հանքավայրեր փորնելու, հետախուզական աշխատանքներ և փորում կատարելու համար, պետք է կարողանա կատարել հանույթներ (СЪЕМКИ) և կազմել հանքերի պլաններն ու պրոֆիլները և շերտային բարեկանները:

6. Պետք է դիմել լինի մարք-պիլի — լեռնային գիտելիքներով,

պետք է խմանա ամբողջ՝ սոցիալիստական շինարարութեան հերթական խնդիրներն ամբողջութեամբ, պետք է խմանա այդ խնդիրների կոնկրետ բովանդակութեամբ արտադրութեան մասնագիտական բնագավառում և սակախորեն անցկացնի կուսակցութեան ու խորհրդային իշխանութեան քաղաքականութեանը աշխատանքների կազմակերպման, աշխատանքի և կենցաղի բոլոր բնագավառներում:

Մասնագիտական առարկաների բնույթագիտը:

1. Գեոդեզիա: Նպատակն է՝ ուսումնասիրել յերկրի մակերևույթի վրա չափումներ կատարելու սկզբունքներն ու մեթոդները, նույնպես և նրանց պատկերացնելու միջոցները:

Բովանդակութեանը: Յերկրու անկյան և մակերևույթի չափումը: Չափող գործիքներ: Հանույթներ բազմանկյունի, ուղղանկյուն, տարրական: Տրանզիտային: Յերկրաչափական և բարոմետրային հարթումը:

2. Մաթեմատիկա: Նպատակն է՝ ուսումնասիրել լեռնային գործում գեոդեզիայի գործադրելու մեթոդները:

Բովանդակություն: Ստորյերկրյա մշակումների ուղղութեանը: Լեռնային գործում գործադրվող չափող գործիքների ստորերկրային սովորականներից: Հանույթ կախվող գործիքներով, թեք մշակումների հանույթ, հանույթ հանքային անկյունաչափում: Հանքերի հարթա-

ցումը: Հանքերի պլանի և պրոֆիլի կազմելը:

3. Պետրոգրաֆիա, հանքաբանություն և բյուրեղաբանություն:

Այս բերքը դիտելով լեռները նախկին մեծ լեռնային աշխատանքների ժամանակ արտաբերվող հանքերի ֆիզիկական և քիմիական հատկությունների ուսումնասիրութեանը: դրանցից առաջինը՝ պետրոգրաֆիան ուսումնասիրում է լեռնային տեսակները՝ յորային հանքերի ժողովածու, նրանց ֆիզիկոքիմիական բնութագրերը, յերկրի կեղևում գտնվելու ձևերը, նրանց ծագումը, կերպարանափոխութեանը և տարածութեանը:

Այդ դիտելով լեռներից յերկրորդը՝ հանքաբանութեանը՝ ուսումնասիրում է առանձին հանքերի ֆիզիկական և քիմիական հատկությունները, նրանց կազմվելը, փոփոխութեանը և սխառմատիկացումը:

Յերրորդը՝ բյուրեղաբանութեանը՝ ուսումնասիրում է հանքերի յերկրաչափական և տեսաբանական հատկությունները, բյուրեղների կազմվելու պայմաններն ու որոնքները և նրանց սխառմատիկացումը:

4. Լեռնային աշխատանքները:

Նպատակ ունեն ուսումնասիրել լեռնային աշխատանքներ կատարելու միջոցները՝ ձեռքի, ջրաբաշխարան, կրակի, պայթեցման, փորման, նույնպես և այդ աշխատանքների ժամանակ գործադրվող մեքենաների, գործիքների և մեխանիզմների:

5. Ոգտակար հանքավայրերի մշակման սխառմաներն ուսումնասիր-

ում են հանքավայրերի մշակման համար ընդունված մեթոդները, հիմքերը մշակման սխառման ընտրելու համար, դանդաղ կարողութեան շերտերի մշակման սխառմաները և ոգտակար հանքերի մշակվելու ուղիներն ԱՄՅՍՀ մեջ:

6. Հանքաքերի անցքը: Ուսումնասիրում է հանքահորերի անցքի բակրումներն ու մեթոդները կաշուն և անկայուն տեսակներում Գապիյի, Կոնդ - Շոդրոնի, Պետլի յերանակով, ամբացվող սեպով, կտավեյացկայով և ցեմենտացմամբ:

7. Լեռնային մշակումների ամբացումն — ուսումնասիրում է լեռնային մշակումների ամբացման սկզբունքներն ու միջոցները յիւղումներից նրանց նախապաշտպանելու համար, դրա համար գործադրվող ամբացնող նյութը, ամբացման նորոգութեանը, մշակվող տարածութեաններից ամբացնող նյութի հանելը, լեռնային դատարկ տեսակի մշակված տարածութեան հիմնադրումը:

8. Հանքերի ոգափոխությունն — ուսումնասիրում է սարքավորման սկզբունքները, մեթոդները հանքահորերին, այնպես աշխատող մարդկանց անհրաժեշտ քանակութեամբ ող տալու համար, նույնպես և լեռնային մշակումներից վնասակար գազերը հեռացնելու և խոր հանքահորերում բարձր աստիճանի ջերմութեան իջեցնելու համար:

9. Զբահումը: Այդ առարկան ուսումնասիրում է մշակումներից

հանքային ջրերը հեռացնելու սկզբունքները, մեթոդները և մեխանիզմները, նույնպես և այդ ջրերի գտումը և նրանց ոգադործումը:

10. Լեռնային մեքենայագիտությունն ուսումնասիրում է լեռնային գործում գործադրվող մեքենաների և բարձրացնող ու տրանսպորտային սարքերի կառուցվածքը և գործողութեան սկզբունքները:

11. Լեռնային աշխատանքների մեքենայացումն ուսումնասիրում է կարելու, պոկելու և տեղ հանցնելու մեքենայացումը, մեխանիզմներն ու սարքերն այդ աշխատանքների համար, ենթադրաբար մեխանիզմների համար և մեքենայացման եկամտիկան:

12. Հանքային տրանսպորտ — ուսումնասիրում է տրանսպորտային միջոցների բոլոր տեսակները, վորոնք գործադրվում են լեռնային արդյունաբերութեան մեջ հորիզոնական, թեք և ուղղահայաց ուղղութեաններով, ինչպես անուշա, այնպես և ռելսավոր ուղիներով ձեռքի, ձիու և մեքենայական ու ելեկտրոմեքենայական ուժի ոգնութեամբ:

13. Ելեկտրականությունը լեռնային գործում: ուսումնասիրում է ելեկտրականութեան գործադրութեան պայմաններն ու միջոցները, լեռնային գործում, լեռնային ձեռնարկութեան ելեկտրոսարքավորումը՝ հանքահորերի յնթակարյանները, ելեկտրոշարժիչները, հանքերի բուստիլությունը և ադրանշաններ տալը:

14. Ոգտակար հանգեքի մեքենայական հարստացումն ուսումնասիրում է հում նյութի տեսակավորուման, հանքերից դատարկ տեսակի և վնասակար խառնուրդների հետացման, իրար խառնված տարրեր հանքերի բաժանման և արտադրած հանքում ոգտակար հանքերի պարունակի մեծացման սկզբունքներն ու մեթոդները:

15. Լեռնա-հետախուզական գործըն ուսումնասիրում է ոգտակար հանքերի նոր հանքավայրեր վորոնելու և գտնված հանքավայրերը հետազոտելու սկզբունքները, մեթոդները, ու միջոցները, նույնպես և հետախուզական աշխատանքների կազմակերպելը և կատարելը, փորելը և քարտեզներ կազմելը:

16. Ոգտակար հանգավայրեր.

Տե՛ս. «Հանքավայրեր» և «Ածուխի ու նավթի հանքավայրեր»- յն բն 25, § 13, 14:

17. Հանգային երգեհները և ներանցից ագտելու գործն — տառաձայնաբերում են հանքային հրդեհներին, պայթեցումներին, շառաչող գազի և քարածխային փոշու առաջ գալու պատճառներն ու բնույթը, փրկամիջոցները հանկարծակի առաջացումը և ուսումնասիրում են նաև նրանց և այլ հանքային աղետների դեմ մղվելիք պայքարի կազմակերպումը, հնարներն ու միջոցները:

18. Անվտանգության տեխնիկան լեռնային արդյունաբերության մեջ նպատակ ունի ուսումնասիրել լեռնային արդյունաբերության մեջ բոլոր և ամեն տեսակ աշխատանքների մասնակի դրադված բանվորների

աշխատանքի առողջացման և անվտանգության, և այդ աշխատանքներին անվտանգության վերահսկողության կազմակերպման միջոցները, հնարներն ու միջոցառումները:

19. Լեռնային արվեստի վերլուծական դասընթացը նպատակ ունի ուսումնասիրել ոգտակար հանքավայրերի արդյունաբերական պաշարների ամենաձեռնառու ոգտագործման մեթոդները, ձեռնարկության արդյունաբերական պաշարներում ապահովվածության վորոշման, հանքավայրի փորել մարելու, կամ բնավայրի բեռնավորումը, մարքողակման և նախապատրաստական աշխատանքների հարաբերություն, մշակման և բոլոր արդյունաբերության սարքերի բաց թողնելու ունակության և ոգտակար հանքի միավորի արտաբերություն ինքնաբերելի միջոցով վորոշման մեթոդները:

20. Ձեռնարկության կազմակերպումն ուսումնասիրում է ձեռնարկության աշխատանքի նպատակահարմար կազմակերպման մեթոդները, նպատակահարմար կերպով հասկացնելով արտադրության բոլոր տարրերը ձեռնարկությանց ամենամեծ եփեկտ տոնալու համար:

21. Լեռնային եկամտիկան նպատակ ունի ուսումնասիրել լեռնային տնտեսության տնտեսական կողմը, լեռնային արդյունաբերության և ժողովրդական տնտեսության մյուս տեսակների միջև յեղած տնտեսական փոխհարաբերություններ, լեռնային որենսդրությունը և լեռնա-

յին տնտեսության առաջ կանգնած սլանային խնդիրները:

Յերկրաբան-հետախուզ ինժեների արտադրական պրոֆիլը.

Յերկրաբան — հետախուզ ինժեները պետք է՝

1. Ունենա բավականաչափ գիտական տեղեկություններ լեռնային տեսակների մասին, պետք է տիրապետի նրանց բաղադրությունը և ֆիզիկո — քիմիական հատկությունները վորոշելու մեթոդներին և գիտենա լեռնային տեսակների հողում գտնվելու պայմաններն ու ձևերը և նրանց առարածությունը:

2. Կարողանա տվյալ վայրի յերկրակեղևում պահպանված հատկանիշներով և անցյալ դարաշրջանների մնացորդներով տալ այդ վայրի յերկրաբանական բնույթագիրը:

3. Կարողանա կատարել հանույթներ (съемки), կազմել հանքերի պլաններն ու պրոֆիլները և քարտեզներ:

4. Պետք է տիրապետի ոգտակար հանքերի նոր բնավայրեր վորոնելու մեթոդներին, կարողանա հետազոտել գտնված հանքավայրերը և կազմակերպել վորոնողական — հետախուզական աշխատանքը:

5. Պետք է կարողանա վորոշել

առորյերկրյա ջրերի և աղբյուրների բնույթն ու հատկությունը, ծանոթ լինի բնավված վայրերի կանառածային աշխատանքների և ջրաբաշխություն հետ:

6. Պետք է ունենա ընդհանուր ծանոթություն լեռնային աշխատանքների բոլոր տեսակներին, այդ աշխատանքները կատարելու գործիքների և միջոցների, նույնպես և հանքահորերի շահագործման միջոցների մասին:

7. Պետք է իմանա հանքավայրերի մշակումների օրենքները, հանքահորերի անցքը, խոր փորելը և համապատասխան աշխատանքների կազմակերպումը:

8. Պետք է գիտնված լինի Մարքեթի, Լենինգրդի գիտելիքներով, պետք է իմանա ամբողջ սոցիալիստական շինարարության հերթական խնդիրներն ամբողջությամբ, պետք է իմանա այդ խնդիրների կոնկրետ բովանդակությունն այդ արտադրության հանդեպ բնագավառում, պետք է իմանա և ակտիվորեն անցկացնի կոոսակցության և խորհրդային իշխանության քաղաքականությունը հանքավայրերի կազմակերպման, աշխատանքի և կենցաղի բոլոր բնագավառներում:

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

ՅԵՐԿՐԸ-ՀՅՈՒՄՈՐԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ՎԵՐԱԲԵՐՄԱՐ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

1. Պետրագրաֆիան ուսումնասիրում է լեռնային տեսակների ֆիզիկո-քիմիական, հատկությունները, նրանց հանքաքանակային և քիմիական բաղադրությունը, յերկրի կեղև-վում նրանց ունեցած կազմը, պայ-ժաններն ու ձևերը, նրանց ծագու-մը, փոփոխությունը և տարածու-թյունը:

2. Հանքաքանությունն ուսումնա-սիրում է հանքերի ֆիզիկո-քիմիա-կան հատկությունները, նրանց կազ-մությունը, և փոփոխությունը, նը-րանց մեքենայական կերպարանա-փոխությունը և քիմիական փոխա-դրությունները:

3. Ցերկրաչափական բյուրեղաքա-նությունն ուսումնասիրում է բյու-րեղների յերկրաչափական հատկու-թյունները և ներկայացնում է բյու-րեղների կազմվելու պրինցիպն ու պայմանները, և նրանց ֆիզիկո-քիմիական, յերկրաչափական ու տեսաբանական հատկություններն ուսումնասիրող բյուրեղաքանութ-յան մի մասը:

4. Բյուրեղաքանությունն ուսումնասիրում է բյուրեղների հատկությունները, նույնպես և լեռնային տեսակների և հանքերի

հետազոտություն մեթոդները բե-ռացման մանրադիտակի ոգնու-թյամբ:

5. Տեսաբանական կոնստանտներն ուսումնասիրում են բեռացված մանրադիտակի փոքրիկ սեղանի վը-րա հաստատվող և պոլեմպոտնե-րում առանցքների դրությունը վո-րոշելու հնարավորությունը ամող ընդհանուր սեղանի գործադրու-թյան միջոցները, իսկ նրանց պրո-եկցիաներով նաև իրենց պոլեմ-պոտները:

6. Հնարանությունն ուսումնասի-րում է որգանական աշխարհի եվո-լյուցիան յերկրի պատմության ան-ցյալ դարաշրջանների պեղվող որ-գանիզմների այն մնացորդներով, վորոնք գտնվում են յերկրի կեղև-վում:

7. Պատմական յերկրաքանությու-նը ուսումնասիրում է յերկրի կե-ղևի հաստությունը նրա մեջ պահ-պանված անցյալ դարաշրջանների հատկանիշներով յերկրի պատմու-թյունը վերակազմելու նպատակով նրա ամբողջ հնարավոր ծավալով:

8. Դինամիկական յերկրաքանութ-յունն ուսումնասիրում է յերկրի կեղևն ստեղծող և փոփոխող ուժերի

գործունեությունը, նրանց պատ-ճառներն ու հետևանքները:

9. Ջրայերկրաքանությունն ու-սումնասիրում է ստորյերկրյա ջրե-րն ու աղբյուրները, նրանց կազմը-վելը, բնույթն ու հատկությունը, ջրատար շերտերի հատկություննե-րը, ստորյերկրյա ջրերի հանքայնու-թյունը, նույնպես և բնակված վայ-րերի ջրի մատակարարումը:

10. Անդրկովկասի և իՍՀՄ յերկ-րաքանությունը նկարագրում է նը-րանց կառուցվածքը և յերկրաքա-նական եվոլյուցիան:

11. Լեռնա-հետախուզական գը-ծը տե՛ս յերես 22, § 15:

12. Հետախուզության գեոֆիզի-կական մեթոդներն ուսումնասի-րում են հետախուզության մեթոդ-ները, վորոնք հիմնված են՝ տեսակ-ների ֆիզիկական հատկությունների վրա, ինչպես են՝ խտությունը, մագնիսական թափանցիկությունը, էլեկտրահղորդումը, նույնպես և համապատասխան գործիքների և ա-պարատների գործադրությունը:

13. Հանգավայրերի գիտությու-նը ուսումնասիրում է հանքավայ-րերի ծագումն ու կազմությունը, նրանց գտնվելու պայմաններն ու ձե-վերը, կերպարանափոխությունը, մակերևութային փոփոխություն-ները և հանքավայրերի հարստու-թյունը:

14. Ածուխի և հավթի հանգա-վայրերի գիտությունն ուսումնասի-րում է ածուխի և նավթի հանքա-վայրերի ծագումն ու կազմությու-նը, նրանց գտնվելու պայմանները և տարածությունը:

15. Խոր փորելն ուսումնասիրում է հորեր փորելու մեթոդները, փոր-ման համար գործադրվող սարքը և աշխատանքի կազմակերպումը:

16. Լեռնային արվեստի ընդհա-նուր դասընթացը նպատակ ունի տալ յերկրա-հետախուզական ֆա-կուլտետի ուսանողներին ընդհա-նուր ծանոթություն լեռնային աշ-խատանքներ կատարելու միջոցնե-րի, դրա համար գործադրվող գոր-ծիքների և միջոցների, նույնպես և ոգտակար հանքավայրերի շահա-գործման միջոցների հետ:

Այս դասընթացի բովանդակու-թյան մեջ մտնում են՝

Ձեռքի աշխատանքները լեռնա-յին գործում, ջրաբաշխական և կը-րակի աշխատանքը, պայթեցման աշխատանքները, յերկղների փորե-լը (бурение шнуров), բաց աշխա-տանքները: Այդ աշխատանքների ժամանակ գործադրվող մեքենանե-րը, գործիքները և նյութերը: Ոդ-տակար հանքավայրերի մշակումը սյունավոր, համատարած և կամե-րային տեսակներով: Մշակումների ամբողջումը, հանքերի տեղ հասցնե-լը, ջրաթափումը, ոգտափոխությու-

[illegible]

IV կոնցենտր, I, II, III, IV դասընթացներ: Անդրկովկասյան Հեռակա
Հեռնա-մեկտալուրդ. Ինստիտուտի 1932/33 տարվա ուսումնական պլանները:
Հեռնա-դահլաճի մասնագիտություն.

[illegible]

№ ըստ հ.	Առարկաներ ըստ դասընթացների	Ընդամենը	Առաջադրությունները թիվն ամիսներով									
			1 ամ.	2 ամ.	3 ամ.	4 ամ.	5 ամ.	6 ամ.	7 ամ.	8 ամ.	9 ամ.	10 ամ.
III դասընթաց.												
1	Յետ գլորում (откатка)	6	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—
2	Ամրացում	6	2	2	2	—	—	—	—	—	—	—
3	Ջրաթափում (водоотлив)	3	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—
4	Յետ գլորման պրակտիկան	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
5	Վորժնուկներ, հետախուզ. և խոր փորելը	3	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—
6	Ոգտակ. պեղումների հարստ.	6	—	—	—	1	3	2	—	—	—	—
7	Լենինիզմ	4	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—
8	Լենն. արդյունաբերության եկամտիկան	3	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—
9	Ուսար լեզու.	5	—	1	—	1	—	1	—	1	—	1
10	Լենն մեքենագիտություն	9	—	—	—	—	—	3	2	2	2	—
11	Լենն. մեքենագիտ. պրակտիկան	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
12	Լենն. տեխ. կառուց.	6	—	—	—	—	—	—	3	3	—	—
13	Լենն. արտադրության մեքենայացումը	5	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3
		60	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
IV դասընթաց.												
1	Ելեկարոտեխնիկա	10	2	2	2	2	2	—	—	—	—	—
2	Հանքահորերի տնցը.	4	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Լենն. արվեստի վերլուծ. դասընթաց . .	5	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—
4	Տեխնիկայի մարք. պատմություն	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Մանկավ. մարք. պատմութ.	3	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
6	Ուսար լեզու	6	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—
7	Անվտանգ. տեխնիկա	4	—	—	—	1	3	—	—	—	—	—
8	Լենն. փրկարար գործ.	4	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—
9	Արտադր. կազմակերպ.	4	—	—	—	—	—	1	3	—	—	—
10	Լենն, արվես. նախագիծ.	18	—	—	—	—	—	—	—	6	6	6
		60	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Հեռակա Լենն-մեխալուրդիական Ինստիտուտի 1932/33 ուս. տարվա ուսումնական պլանը: IV կոնց. մեխանիկական մասնագիտությունը.

№ ըստ հ.	Առարկաներն ըստ դասընթացների	Ընդամենը	Առաջադրությունների թիվն ամիսներով									
			1 ամ.	2 ամ.	3 ամ.	4 ամ.	5 ամ.	6 ամ.	7 ամ.	8 ամ.	9 ամ.	10 ամ.
I դասընթաց.												
1	Բարձրագույն մաթեմատիկա	19	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
2	Տեխնիկ. դժադրություն	7	2	2	2	1	—	—	—	—	—	—
3	Ֆիզիկա	5	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—
4	Ընդհանուր քիմիա	4	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—
5	Քաղաքատեսություն	7	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—
6	Տեսական մեխանիկա	8	—	—	—	—	—	—	2	2	2	2
7	Քիմիա. յերկրաչափ.	5	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—
8	Լեռնային արվեստ.	5	—	—	—	—	—	—	—	1	1	3
		60	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
II դասընթաց.												
1	Լեռնային արվեստ	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Տեսակ. մեքենագիտ.	4	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Մեխանիկայի տեսութ.	4	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—
4	Տնտես. քաղաքականություն	5	—	2	1	1	1	—	—	—	—	—
5	Շինարարակ. մեխանիկա	9	—	—	3	3	3	—	—	—	—	—
6	Լաբորատոր	2	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—
7	Դիմապա	6	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1
8	Տեխնոլոգ. մեխ.	4	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—
9	Ելեկարո-տեխնիկա	11	—	—	—	—	—	3	2	2	2	2
10	Մեքենաների մասն. մասերը	12	—	—	—	—	—	—	3	3	3	3
		60	4	7	6	6	7	6	6	6	6	6

[illegible]

Անդրկովկ. Հեռակա Հեռնա - մետալուրգիական Ինստիտուտի (III կոնց.)
1932/33 ուս. տարվա ուսումնական պլանը:
Լեռնա-դահագործական Տեխնիկում:

[illegible]

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԵՌԱԿԱ ԻՆՏԵՆՆԵՐԱ-ՇԻՆՍԱՐԱՐԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ԱՐՏԱԳՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ—ԻՆՏԵՆՆԵՐԻ ՊՐՈՖԷՍՐ

Արտագրական աշխատանքներ կատարող ինտենսերի պարտավորութիւնները պետք է բաժանվեն յետևյալ մասի՝

1. Արտագրական — տեխնիկական նախագծի կազմելը .
2. Աշխատանքների տեխնիկական և վարչական ղեկավարութիւնը :

I

Արտագրական — տեխնիկական նախագիծը կազմելու ժամանակ արտագրական աշխատանքներ կատարող ինտենսերը պետք է կատարեն հետևյալ ֆունկցիաները .

- 1) Ուսումնասիրել տուժիլի աշխատանքների տեղին ձգտող ուսյոնը տեղական միջոցները վերոշելու նըստականով, ինչպես բանուծի, այնպես և շինանյութերի գծով :
- 2) Կազմել տնտեսական նախահաշիվ :
- 3) Կազմել աշխատանքների որացուցային պլան :
- 4) Կազմել շինութեանը բանվորական ուժ, նյութեր և փող մատակարարելու արտագրական պլանները :
- 5) Սահմանել աշխատանքների կատարման միջոցները, մշակել աշխատանքների մեքենայացման և կառուցման տրանսպորտի նախագիծը :

II

Տեխնիկական և վարչական ղեկավարութիւնը արտագրական աշխատանքներ կատարողի կողմից պահանջում է կատարել հետևյալ ֆունկցիաները՝

1. Բանվորական ուժի կազմակերպումը .

2. աշխատանքների ղեկավարութիւնը .

3. աշխատանքների մատակարարումը նյութերով և գույքով, նյութերի կազմակերպումը, պահպանումը և ծախսումը .

4. հաշվառելի և տեխնիկական հաշվետվութեան կազմակերպումը շինարարական աշխատանքներում ,

5. ա) բանուծի և կարգադրների բաշխումն ըստ աշխատանքների ,

բ) վերահսկողութիւն աշխատանքները բանվորական ծրագրերին համապատասխան կատարելու և աշխատանքի վորակի վրա ,

գ) հսկողութիւն աշխատանքի արտագրողականութեան , աշխատանքի թափի և աշխատանքների

պլանի որացուցային ժամկետները պահպանելու վրա ,

դ) հսկողութիւն նյութերը ծախսելու և նրանց իր ժամանակին լըրացնելու վրա ,

յե) ընդհանուր հսկողութիւն անվտանգութեան կանոնները կատարելու վրա ,

զ) աշխատանքների տեղում առաջ յեկող տեխնիկական հաշիվների — փոխադարձ հաշիվների կատարելը ,

ե) կատարելիք աշխատանքների վերաբերմամբ պարբերական և ընդհանուր տեխնիկական ու նյութական հաշիվետվութիւններ և գործադիր նախահաշիվներ կազմելը :

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԵՌԱԿԱ ՇԻՆԱՐԱՐԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԱՅԱՐԿԱՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

I. Ընդհանուր տեսական ցիկլ.

1. ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ՄԱՏՆՄԱՍԻ-ԿԱ.

Ուսումնասիրում են մաթեմատիկայի հիմքերն ահա ընդգրկում են դործագրությունը գտնում են դործագրությունը ժամանակակից տեխնիկայի մեջ:

Մաթեմատիկայի ընդհանուր դասընթացի հետ կապված են հետևյալ առարկաների ուսումնասիրությունը:

1. Վերլուծական յերկրաչափություն.
2. Դիֆերենցիալ հաշվում.
3. Ինտեգրալ հաշվում.
4. Դիֆերենցիալ յերկրաչափություն (համառոտ գաղափարաց).
5. Դիֆերենցիալ համասարությունների ինտեգրացիան:

Վերլուծական յերկրաչափության գաղափարացի մեջ մտնում են՝

1. Վեկտորիալ հաշվումի տարրերը.
2. Ուղղիկ գծի ուսումնասիրությունը հարթություն և ծափալի մեջ.

3. Հարթություն, յերկրորդ շարքի գծեր, մակերևույթ և այլն:

Դիֆերենցիալ հաշվումի մեջ

մտնում են՝ յտարրական և վերացական (տրանսցենդենտական) ֆունկցիաների վերաբերությունը յերկրաչափության գրաֆիկ յեղանակը: Մահմանների թեորիան բարդ և բաղադրովի ֆունկցիաների դիֆերենցումը:

Ինտեգրալ հաշվումը պարունակում է իր մեջ վերոյից և անորոշ ինտեգրալներ, շարքեր, ինտեգրացիայի հիմնական յեղանակները գրաֆիկ յեղանակը և այլն: Դիֆերենցիալ յերկրաչափությունից կուսումնասիրվեն աղեղի, կորություն և վորոքերու դիֆերենցիալ հարցերը, նույնպես և մի քանի ծուռ գծերի ուսումնասիրությունը: Դիֆերենցիալ համասարությունների ինտեգրացիայի մեջ մտնում են սովորական դիֆերենցիալ հավասարությունների ինտեգրացիայի հիմնական տիպերը:

Բարձրագույն մաթեմատիկայի գաղափարացում մտցված են Ֆուրյեի յի շարքերը և հիպերբոլական ֆունկցիաները:

2. ՏՆԵՆԻԿԱԿԱՆ ՖԻԶԻԿԱ.

Դասընթացի բովանդակությունը. ջերմություն, հեղուկ, բույս

ձայն, դասեր, մեխանիկականություն և էլեկտրոն — տեխնիկա:

3. ԳՈՐԾԱԳՐԱԿԱՆ ՔԻՄԻԱ

1. Քիմիայի նշանակությունը արդյունաբերության մեջ, արդյունաբերության մեջ և ուղղափական դործում: Մատերիալիստական աշխարհայացքը և քիմիան: Քիմիան ծառայում է մատերիալիստական դիալեկտիկային:

2. Նյութ, իր և որդանից: Ջուրն արդյունաբերության մեջ: Քայքայում և միացում: Տեղափոխություն և չարժանու ունակցիան. քիմիական յերևույթները ելությունը. հիմնական քիմիական արդյունաբերություն:

Ածխածին, թթվածին, կարբոնատ, ցինկ, պղինձ, անագ և արծիճ, մարգանց, յերկաթ:

II. ԸՆԴՀԱՆՐԱՊ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՐԱՓԻԿԱ.

1. ՏՆԵՆԻԿԱԿԱՆ ԳՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ Գծագրություն բացատրություն: Նկարչության և գծագրության տարբերությունը: Գործիքներ գծագրության համար: Այլուսի դրամա բուր յտեսաների գծագրությունը — յրաձևում և ախտոմոմիտրիայում: Փայտի կտրելը: Շինանյութերի պատմական նշանների գրաֆիկ պատկերացումը:

2. ՆԱՐԶՈՒԹՅՈՒՆ. — Ընդհանուր ծանոթություն դրաֆիկ պատկերացման դիպրիպլինայի հետ հարթության վրա: Աչքաչափ և նրա գործնական գործադրությունը: Ցերկրաչափական մարմինների նկարչություն:

Լույսը և տախերները նկարչության մեջ ձևը դրսևորելու համար: Ցերկրաչափական ձևերի յոգմեարիկ պատկերացումը:

3. ԳՐԱԳՐԱԿԱՆ ՑԵՐԿՐԱԶԱՓՈՒԹՅՈՒՆ. Պրոեկցիա: Մեթոդը: Կետի պրոեկցիան և նրա հատկությունները (հարթություն, առանցքի վրա և տարածություն մեջ): Ուղղիկ գծի ձևի պրոեկցիան (հարթության մեջ, տարածության մեջ):

Հարթություն: Հարթության հետքերը: Ցերկրաչափական մարմինների պրոեկցիան:

ՏՆԵՆԻԿԱԿԱՆ ՄԵՆԱՆԻԿԱ.

1. Տեսական մեխանիկա: Վեկտորի պրոեկցիան հարթության մեջ: Կարծր մարմինների հիմնական սկզբունքները: Ուժերի գումարումը: Ուժերի բաղադրություն: Համագործի գտնելը: Ուժերի գիմադրությունը: Շիման անկյուն և կոեֆիցիենտ: Մոմենտ: Գլխավոր մոմենտ: Ուժ — դույզ, հավասարակշռության պայմանները: Տարբեր մարմինների ծանրության կենտրոններ:

2. Նյութերի դիմադրությունը. — Ջգումն (յերկարացում), տեղում, սահք, վորոքում, ճկում: Ուղիղ չորսունների ձգումն ու սեղմումը: Հատվածքի մակերեսը (բուստտո և նետոտ): Գրաֆիստատիկան հարթության վրա. հարթ պատկերների կենտրոնը: Մաստիկական մոմենտ և յնեբոյի մոմենտ: Իներցիայի մոմենտների կայություն: Գամերի և հեղույանների հաշվումը:

Վարդան: Առանցքի հաշվումը (խնդիր վորդման վերաբերյալ):

3. Ուղիղ չորսանկերի նկումը.— ձկման մոմենտի և ընդհատվող ուժի նայուրայի կառուցվածքը: Չորսանկի լայնական հատվածի հաշվումը: Չորսանկերի ստատիկո- բեն անորոշ ձկման դեպքերը: Ստա- տիկոբեն անորոշ սխառեմների հաշ- վելու ընդհանուր մեթոդը, բարդ դիմադրություն: Կոր չորսանկեր, կքում և այլն:

4. Կառուցումների ստատիկան.— Առարկան ուսումնասիրում է ինժե- ներական կառուցումներին վերա- բերող բոլոր խնդիրները, այսինքն՝ Կրեմլայի դիմադրումը: Կառու- ցումների հաշվումը շարժական բեռնավորումը ներդրած ման դծի վրա: Ձևափոխություն, ստատի- կոբեն անորոշ հեծաններ և ֆեր- մաներ: Դիմադրող պատեր: Կա- մարների հաշվումը:

III. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՅԻԿ.

1. Հոդաչափություն (Գեոդե- ղիա).— Առարկան ուսումնասիրում է հետևյալ հարցերը՝ մասշտաբ, քարտեզ, հատակագիծ: Պայմանա- կան նշաններ, անհարթությունների պատկերացումը դժադրի վրա, կե- սերի առածումը վայրերում: Ուղիղ անկյունների նշանարումը վայրերի կետերից: Կորերի նշանարումը: Հոդաչափական գործիքներ՝ տեո- դոլիտ, մակարդակաչափ (նիվե- լի), նշանոց, չափերի, պրոֆիլի կառուցումը և այլն:

2. Շինանյութեր.— Առարկան ու- սումնասիրում է տեխնոլոգիական

հատկություններն այն բոլոր նյու- թերի, վորոնք գործադրվում են շի- նարարություն մեջ, որինակ՝ փայտ, քար, տարբեր տեսակի ցեմենտ, լուծույթներ, մետաղ, կավ, կիր, դաջ, ասֆալտ, բետոն, թուջ, յերկաթ և այլն:

3. Շինարարական աշխատանի- ներ.— Առարկայի նպատակն է՝ ու- սանողներին ծանոթացնել շինարա- րական աշխատանքի բոլոր միջոց- ների ու տեսակների հետ, ինչպես որինակ՝ հյուսնային աշխատանք, ցիցային (սվայա) քարե, բետոնե, յերկաթ — բետոնե, ձիլանի (Փա- չին) և հողե:

4. Շենքի մասերը.— Առարկան ու- սումնասիրում է շենքի առանձին մասերը՝ հիմնատակը, հիմքը, ցո- կոլը, պատերը, միջնապատերը, ծածկոցները, աստիճանները, կա- մարները և այլն:

5. Հիմնատակը և հիմքը.— Ու- սումնասիրում է՝ դեռնի հատկու- թյունը, բնական և արհեստական հիմնատակի խնդիրը, իջուցիկ հո- լայրը, սուզարկեղ (կեստոն), ցից և այլն:

6. Պրոյեկտացում.— Հիշյալ առար- կայի ուսուցման պրոցեսում ուսա- նողն ինքնուրույն կերպով ինժեներ- բական ոբյեկտներից 5 պրոյեկտ է կատարում՝ մանկամուտ, եկըս- կուրս — կայան, ցուցահանդեսի — պավիլյոն, առաջին աստիճանի, դպրոց, ընթերցարան, ճաշարան, բախչի, սպորտային ավումը, ու- նիվերմադ, կրեմատորի, սանատու- ռի, կարկասե բնակիչություն, կի- նո, ակումբ, պլանետարի, հյուրան-

նոց, հանգստի տուն, պոստային բաժանմունք, կրկես, գեղարվեստի պալատ, թատրոն, խոհանոց — գոր- ծարան, անբու-պորտ և այլն:

7. Ջեոուցում և ադամիսում.— ա) Ջերմային տեխնիկա.— Ջեր- մային չափի միավորը, այբով ող նյութեր, ջերմություն տարածման կանոնը, նոր շինանյութերի ջեր- մա — տեխնիկական հատկու- թյունը: բ) Կաքսանքի տեղակայանք.— Ջրային և շոգեկաթսաներ, մեծ և փոքր ջերմունակություն ունեցող կաթսաներ:

գ) Ջեոուցում.— Տեղական և կենտրոնական սխառեմներ, ջրային ջեոուցում, շոգեցած ճնշման ջե- ոուցում:

դ) Ոդամիսում.— Ոդամիսում և դրա նշանակությունը: Ոդամիսիչ- ներ: Բնական ոդամիսում:

IV. Ջրմուղ և կոյուղի.— Ուսանո- ղը պետք է ծանոթանա բնակարանի ներքին ջրմուղի և կոյուղու հետ:

V. Կառուցվածքներ.— ա) Մետաղյա մետաղյա կառուց- վածքների նյութը: Կառուցվածքնե- րի միացումը դամերով (զակլոպ- կա): Ծպեղ և սրա կլասիֆիկա- ցիան: Վրածածկումներ, մետաղյա սյունակներ: Գամովի հեծան: Մե- տաղյա կառուցվածքների հաշվու- մը: Հողմակարեր, ելեկտրոն:

բ) Փայտե կառուցվածքներ.— Ընդհանուր հատկացողություն փայ- տե կառուցվածքների մասին: Ա-

ռանձին մասերի միացումը: Փեր- մաներ և ծպեղներ:

գ) Յերկաթե բետոն.— ա. և բ. կետե- րում նշանակված բոլոր խնդիրներն ուսումնասիրվում են նաև յերկաթ- թե-բետոնի կառուցվածքների նը- կատմամբ, յերկաթե-բետոնի հե- ծանների, սալերի, շրջանակների, տախտակամածների և բետոնի պրո- յեկտավորումը:

VI. Կազմակերպումը և մեքենա- յացումը.—

ա) Կազմակերպումը.— Հիմնա- կան, կազմակերպչական խնդիր- ներ: Ֆինանսի, բանաժի և նյու- թերի պլանների կազմումը:

Աշխատանքի քանակի վորդումը, որադրի վարումը: Վարչական — տեխնիկական ղեկավարությամբ սխեմայի կազմումը:

բ) Նախաաշխի.— Նախահաշիվ կազմելու հիմնական սկզբունքը: Որիննուսցիոն նախահաշիվ: Հաշվե- տվություն:

գ) Շինարարական մեքենաներ և մեքենայացումը.— Մեքենայաց- ման նշանակությունը շինարարու- թյան գործում: Եկակառուցումներ: Քարաջարդ մեքենաներ: Լուծույթ- ների մեքենայացրած պատրաստու- մը: Ճնշած ողը շինարարու- թյան մեջ: Կոմպրեսոր և այլն:

դ) Աշխատանքի անվտանգության տեխնիկան.— Ուսանողն ուսումնա- սիրում է արդյունաբերության մեջ բանվորի ապահովության վե- րաբերող բոլոր խնդիրները:

Վրաստանի Ինժեներա-շինարարական Հեռակա Ինստիտուտի IV կոնցենտրի-
ռացիոնական պլանը (ինժեներներին պատրաստելը): Հասարակական շեն-
քերի աշխատանքների վերականգնումը.

Ա. Ռ. Ա. Ր. Կ. Ա. Ն. Ե. Ր.	Հովանավորներ	Ներդրողներ	Գնականավոր	Հոգևոր	Փնտրվող	Մարմ	Ազգի	Մայր	Հոգև. ս	Սեպտեմբեր	Սեպտեմբեր	Առաջագործ	Մյուս	Առաջ. առ- քել. ժամերի թիվը
I կուրս.														
1. Քաղաքապետություն	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100
2. Բարձր մասնավոր	1	2	1	2	1	2	—	2	—	—	—	—	—	160
3. Գրաֆ. և զծագրական յերկրաչափութ.	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	145
4. Ք. ի. մ. ի. ա.	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	45
5. Տեխնիկական ֆիզիկա	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	60
6. Տեսական մեխանիկա	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	40
7. Ֆեոդեզիա (հողաչափություն)	—	—	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	60
8. Շինանյութեր	—	—	1	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	75
	5	5	5	5	5	5	5	3	4	—	—	—	—	685
II կուրս.														
1. Մասնավոր	2	2	2	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	150
2. Դիմապատկեր և պատմական մատերիալիզմ	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50
3. Գեղարվեստական գիտություններ	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40
4. Տեսական մեխանիկա	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50
5. Նյութերի դիմադրություն	—	—	—	—	1	1	1	1	1	—	—	—	—	120
6. Շենքերի մասերի շինարար աշխատանքներ	1	1	1	1	1	1	1	1	2	—	—	—	—	210
7. Պրոյեկտավ.	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	160
8. Դեմանստերին լիզու.	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	150
9. Եկեղորա-շինարարական գործ.	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	50
	4	4	4	4	3	3	3	3	3	—	—	—	—	980
III կուրս.														
1. Լենինիզմ և տնտես. քաղաք. շին. տնտես.	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	120
2. Ստատիկա կառուցողական տնտեսության	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	100
3. Հիդրավլիկայի հիմունքները. ներքին ջր- մուղներ և կոյուղիներ.	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	—	—	—	80
4. Շենքերի մասերի հիմնատակ և հիմք	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80
5. Պրոյեկտավ.	1	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	90
6. Ջնուցումը և ուղղությունը	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50
7. Շինարար աշխատանքի օացիտայիզացիա	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	45
8. Շինարար աշխատանքի կազմակերպումը	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	60
9. Մեքենայաբանություն	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	75
	4	3	3	4	3	3	3	1	2	—	—	—	—	700
IV. կուրս.														
1. Պրոյեկտավ.	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	30	—	—	100
2. Յերիցի-բետոնե կառուցվածք.	1	1	1	—	—	—	—	—	—	3	36	—	—	110
3. Տեխնիկայի պատմությունը	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	20	—	—	50
4. Շինարարության արևմտյան ժամանակաշրջանի աշխատանքներ և պահպանումը	1	1	—	—	—	—	—	—	—	2	20	—	—	60
5. Նախաաշխիվ և հաշվարկություն	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	—	30
6. Շենքերի կառուցելու կարգը	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	10	—	—	45
7. Շինարարության տնտեսություն	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	20	—	—	60
8. Փայտե կառուցվածքներ	—	—	1	1	1	—	—	—	—	3	30	—	—	110
9. Մետաղե	—	—	1	1	1	—	—	—	—	3	30	—	—	75
10. Շինարար աշխատանքի մեքենայացումը	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	10	—	—	50
	4	5	5	4	2	—	—	—	—	20	216	—	—	690

Վրաստանի Ինժեներա-շինարարական Ինստիտուտի ուսումնական պլանը
(III-րդ կոնցենտրի) Արտադր. շինար. աշխատանքների բաժանմունքի

Ա. Ռ. Ա. Ր. Կ. Ա. Ն. Ե. Ր.	I տարի ժամերի թիվը	II տարի ժամերի թիվը	III տարի ժամերի թիվը	Ընդա- մենը
Մայրենի լեզու	100	70	—	170
Ուսուց. լեզու	—	60	80	140
Հասարակագ. ցիկլ (ա) քաղաքական	60	—	—	60
բ) Մատ. և դիալ. պատմ.	—	50	—	50
դ) Լենինիզմ	—	30	—	30
դ) Տնտես. քաղաքակ.	—	—	50	50
յե) Կոնկրետ եկամտավոր	150	110	—	260
զ) Ֆիզիկա և երկաթա.	60	60	—	120
Ք. ի. մ. ի. ա.	60	—	—	60
Տեխնիկ. մեքենագ. ա) տեսակ. մեքենագ.	50	150	80	280
բ) Նյութերի դիմադր.	—	—	—	—
Շինարարութ. մեքենագիտութ. դրաֆիկա	40	—	1	—
ա) Նկարչություն	110	—	1	—
բ) զծագրություն	60	—	1	210
դ) զծագր. յերկրաչափ.	—	138	—	138
Ֆեոդեզիա	60	—	—	60
Շինարար. նյութեր	100	140	30	270
Շինարար. արվեստ	—	50	—	50
Մեքենագիտություն	—	—	200	200
Նժեներ. կառուցվածք	—	—	120	120
Պրոյեկտավ	—	—	50	50
Նախաաշխիվներ և հաշվարկություններ	—	—	96	96
Ընդամենը	850	858	656	2414

ՀԵՌԱԿԱ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԻ ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ա. ԸՆԳՀԱՆՈՒՐ ՄԱՍ.

1. Հեռակա ուսուցման միջոցով ԱՌՅԱՀ արդյունաբերություն աշխատավորների նախապատրաստությունը և վերականգնման բարձրացումն ապահովելու նպատակով առանց կտրելու արտադրությունից նույն ժամանակամիջոցներում և նույն վերականգնմամբ, ինչպես և ստացիոնար ուսումնական հաստատություններում, Անդրկ. ԺՏԳԽ № 42 հրամանով վերջում ստացիոնար բարձ. տեխ. ուս. հաստատություններին (Վստուղեր) կից գործում են հեռակա ճյուղային բարձ. տեխ. ուս. հաստատություններ, վերջինս ինքնուրույն թափանցում է ուսուցումը բարձ. տեխ. ուս. հաստատությունների և միջնակարգ տեխնիկական կրթության դեմ, հենվելով իր աշխատանքում համապատասխան տիպի ստացիոնար ուսումնական հաստատությունների վրա:

2. Հեռակա ինստիտուտը 1932 թվին տանում է ուսուցումը բարձրագույն և միջնակարգ տեխնիկական կրթության դեմ, հենվելով իր աշխատանքում համապատասխան տիպի ստացիոնար ուսումնական հաստատությունների վրա:

3. Վերևի ուղի բարձ. ուս. հաստատություններ առանց Ծանր Արդյունաբերության Ժողովրդական կոմիտեի կողմից սեկտորի հա-

տուկ հրամանի չեն կարող բացվել:

4. Հեռակա ինստիտուտի ուսումնական աշխատանքի հիմքում դրվում է՝

ա) հեռակա ինստիտուտի դիֆերենցիալ մանկավարժական սպասարկում, հաշվի առնելով հեռակայինների առանձին խմբերի սպեցիֆիկ առանձնահատկությունները, նրանց ընդհանուր ու մասնագիտական նախապատրաստության, արտադրական ստաժի, զբաղման պաշտոնի վերաբերմամբ և այլն:

բ) Առարկայական ուսուցում, վերին հատ միաժամանակ թույլ և տրվում անցնել յերեք առարկայից՝ վոչ ամբի և տրվում է հեռակայինին վոչ ուսումնական պլանի առարկաների ընտրության ազատություն:

5. Հեռակա ինստիտուտն աշխատում է Ծանր Արդյունաբերության Ժողովրդական կոմիտեի կողմից հեռակա ուս. վարչության կողմից հաստատված ուսումնական պլաններով, ծրագրերով, ուսումնական նյութերով, մանկավարժական պրոցեսի սխեմայով:

6. Հեռակա ինստիտուտի մանկա-

վարժական պրոցեսի հիմնական ձևերը հանդիսանում են՝

ա) հեռակա ինստիտուտից ուսուցիչի ուսումնական նյութերի քննությունը բրիգադային կամ անհատական մշակումը հեռակայինների կողմից և գլխավոր կոնտրոլային չխառանքների կատարումը:

բ) Հեռակայինների զբաղմունք աշխատանքների ուղղությամբ:

գ) Բանավոր կոնսուլտացիա, ուսումնական կոնֆերենցիաներ, դիֆերենցիալ պատմություններ, վերջինս լատակ ունենալ հեռակայիններին նախապատրաստություն ինքնուրույն աշխատանքի համար, ոգևորություն հասցնել նյութի մշակման պրոցեսում և, վերջապես, լացած գիտելիքների ստուգում:

դ) Լաբորատորիական դասընթերցում:

ե) Արտադրական ուսուցում:

զ) Կլինիկ, ռադիոյի, դիտողական պիտույքների ոգտագործում:

7. Հեռակա ինստիտուտը ձգտում անցկացնել ուսումնական աշխատանքը հիմնականում ձեռնարկուն մեջ հեռակայիններին արտադրությունից կտրելուց խուսափելու մար, ոգտագործելով դրա հարկ յեղած բոլոր հնարավորությունները:

Արկավկայան Հեռակա Բարձրագույն Տեխնիկական Ուսումնական Հաստատությունների և Տեխնիկական ընդունելության կանոնները:

Ծանր արդյունաբերության կոմիտեի բոլոր հեռակա բարձ-

րագույն տեխնիկական ուսումնական հաստատություններն ու տեխնիկականները, վերջինս, զանազան կոնսուլտական մարմիններին ղեկավարության տակ արդյունաբերությունից դեմ, վրաստարում են ուսանողների ընդունելությունը դեմավար յոնտեսական ինժեներա-տեխնիկական (բարձրագույն և միջնակարգ) անձնակազմ նախապատրաստելու, նույնպես և այդ կատեգորիայի աշխատավորների վերականգնումը բարձրացնելու համար:

2. Հեռակա բարձ. տեխ. ուս. հաստատությունների և տեխնիկականների ընդունելությունը կատարվում է տարվա 3 անգամ՝ հոկտեմբերին, հունվարին և մայիսին, տնտեսական, կուսակցական, արհեստակցական և կոմյունիստական կազմակերպությունների գործողություններով:

ԾԱՆՈԹ. — 1. Տնտեսական կազմակերպությունների կողմից գործողվածները ստորում են տնտեսական մարմինների հաշվով:

2. Կուս., արհեստ. և ԼԿՅՄ կազմակերպությունների կողմից գործողվածները ստորում են իրենց հաշվով կամ պետք է մտցված լինեն տնտեսական կազմակերպությունների ցուցակների մեջ հասարակական և տնտեսական կազմակերպությունների միջև յեղած պայմանավորվածության համաձայն:

3. Տնտեսական մարմիններն ընդունում են իրենց հաշվով

բանավորներին դադարեցնել մասին և ինժեներական տեխնիկական պաշտոններ գրավող պրակտիկներին, նույնպես և կուսակցական, արհեստակցական, կամ յերիտական և հասարակական կազմակերպություններում ընտրություն պաշտոններ գրավող, արտադրությունից ազատված բանավորներին:

ԾԱՆՈԹ. — Առանձին դեպքերում հետազոտողներին թիվում կարող են հաշվվել նաև ձեռնարկության ծառայողները, փոխադրված 3 տարուց փոքր պակաս ակտիվ հասարակական աշխատանք ձեռնարկության մեջ, մոտակա 2 տարում նրանց աշխատանքի անցնելը դադարեցնել մոտ ապահովելու պայմանով:

4. Հետակա բարձ. տեխ. ուս. հաստատություններն ու տեխնիկական ատաղյին հերթին ընդունվում են հետևյալ կառուցողականությամբ:

ա) հարկածային բանավորները և առանձնապես հարկածային բրիգադներին ղեկավարները,

բ) դաստարար բանավորները,

գ) ստալբաշվածները,

դ) քաղաքացիական պատերազմի մասնակիցները, կարմիր բանակի կամավորները:

5. Տեխնիկականների համար պատրաստվելու նպատակով ընդունվում են՝

ա) յոթնամյակի ծախյով գիտելիքներ ունեցող բանավորները,

բ) ֆարգործուհի դպրոցներն ապարտած բանավորները,

գ) ստորին և միջնակարգ տեխնիկական անձնակազմի պարտական

նույն ժամանակը կատարող պրակտիկները, այդ անձերն ընդունվում են նաև այն դեպքում, յեթե նրանք չունեն յոթնամյակի ծախյով կատարող գիտելիքներ:

6. Ինժեներներ պատրաստվելու համար ընդունվում են՝

ա) յոթնամյակի ծախյով գիտելիքներ ունեցող բանավորները:

ԾԱՆՈԹ. — 5 տարուց փոքր պակաս արտադրական ստալծ ունեցող բանավորներն ընդունվում են այն պայմանով, յեթե նրանք ունեն իննամյակի ծախյով հանրակրթական նախադասարտություն:

բ) Յոթնամյակի բաղայում ֆարգործուհի դպրոցն ավարտած բանավորները,

գ) արտադրության մեջ աշխատող կամ ստալ աշխատած տեխնիկները:

դ) արտադրության մեջ միջնակարգ և բարձրագույն ինժեներական տեխնիկական, արաշտոններ գրավող պրակտիկները, այդ անձերն ընդունվում են նաև այն դեպքում, յեթե նրանք չունեն իննամյակի ծախյով կատարող գիտելիքներ:

Բացի դրանից, կարող են ընդունվել նաև արտադրության մեջ շերտ հետևյալ անձերը:

ա) հանրապետական և մասնադրական ստալկաններին՝ Ֆիլիկայի, քիմիայի, մեքենայագիտության, գրաթիկայի, երկաթուղիների կազմի և այլն դաստատուները, նույնպես և իրենց մասնագիտությունները քիչ ծանրաբեռնված մասնակալարժները,

բ) մոտակա քեռայական, ինժեներական — կառուցողական, քիմիական և այլ մասնագիտական բաժիններում հաշվառվի մեջ յեղող կարմիր բանակային մասնագետները:

7. Ընդունելության կատարվում է տնտեսական միավորման կողմից ձեռնարկության ընդունելու դարկող բաշխմամբ:

ԾԱՆՈԹ. — Յեթե հետակա բարձ. տեխ. ուս. հաստատություններն ու տեխնիկական մշտնեղ ցանկացողների և ընդունելության պայմաններին համապատասխան յեղողներին քանակը կրգերադանցի կոնտրոլային թվերը, այն ժամանակ թույլ է տրվում մտցնել նրանց տնտեսական մարմիններին հաշվով սովորող հետակայինների թվի մեջ, նախապես համաձայնության դարկով շահագրգռված տնտեսական մարմիններին հետ:

8. Ընդունելության կատարվում է ձեռնարկության մեջ հետևյալ յաժման հենակետերին կից կադմակերպվող և հարկավորության չախով դուժարվող հանձնաժողովի միջոցով: Հանձնաժողովի կազմի մեջ մտնում են՝

ա) հենակետի վարիչը կամ ձեռնարկության կադրերի բաժնի վարիչը և նախագահ,

բ) կուսակցական կադմակերպությունների կազմակերպիչը,

գ) ֆարգործարկումի ներկայացուցիչը,

դ) կոմյերիտական կադմակերպության ներկայացուցիչը, ինժեներական տեխնիկական ուժերի ներկայացուցիչը,

ցիչը, մոտակա ուսումնական հաստատության (ֆարգործուհի, ֆարգործատեխնիկում, տեխնիկում, բանֆակ) ուսումնական մասի ներկայացուցիչը:

ԾԱՆՈԹ. — 1. Սոցիալիզմին ձեռնարկության ընդունելության հանձնաժողովների կազմի մեջ մտնում է հետակա բարձ. տեխ. ուս. հաստատության կամ տեխնիկումի ուսումնական մասի ներկայացուցիչը, փոխին կցված է այդ ձեռնարկության հենակետը:

ԾԱՆՈԹ. — 2. Հենակետեր չունեցող ձեռնարկության ընդունելության հանձնաժողովները կազմակերպվում են կադրերի բաժիններին կից:

9. Հենակետերի ընդունելության հանձնաժողովները՝

ա) կադմակերպում են դործարանային կազմակերպություններին միջոցով հարցաթերթերի և դիմումների բաժանումն ու հավաքումը,

բ) նայում են դիմումներն ու հարցաթերթերը նրանց կցված փաստաթղթերին հետ միասին և հանում փորձում ուսման դործուղելու մասին,

գ) հանձնում են համապատասխան ճյուղային հետակա բարձ. տեխ. ուս. հաստատությունը կամ տեխնիկումին ընդունված հետակայինների դիմումները և հարցաթերթերն իրենց փորձման հետ միասին:

Հետակա ինստիտուտում կադմակերպվում է կոնտրոնական Ընդունելության հանձնաժողով հետակա

խնայարարական տեսչի նախագահութեամբ, որ հետապնդական կոմիտէի, կուս. և ԼԿՏԵՄ կազմակերպութեան ղեկավարական մասի ներկայացուցիչների կազմով: Կենտրոնական Ընդունելութեան Հանձնաժողովը հաստատում և տեղական ընտրող հանձնաժողովների արձանագրութեան նախագահական կազմակերպության ղեկավարական մասի ներկայացուցիչներին, քննում և գլխավորում, ստորագրում և և կանոնադրում հետապնդական մարմնի կողմից արված գործողության վերջնական վարչական ընդունելութեան մասին:

չում ընդունելութեան մասին:

10. Հետակա ԲՏՈՒՀ կամ լուսնիկում ընդունելութեան համար պետք և ներկայացնել խնդրի հետ միասին նաև հետևյալ փաստաթղթերը՝ ա) հարցաթերթ, վավերացված գործարանի պրոֆ. կազմակերպության կողմից. բ) յեռանկյան գնահատումը խնդրատվի արտագրական և հասարակական աշխատանքի մասին. գ) կրթութեան վկայական, յեթե տեղի. դ) տնտեսական մարմնի կողմից արված գործողության վկայական:

Մտքորոշման և կազմակերպության հետևանքով նախագահարարատու լինելու ղեկավարական մասի կողմից ԲՏՈՒՀ նախագահութեանը

վերջում է՝

1. Ձառել հետակա սեկտորներ առաջնությունը բարձ. տեխ. ուս. հաստատությունները կազմից և դարձնել ստացիրոններով և կից աշխատող, ինքնուրույն հետակա ինստիտուտներ:

2. Կենտրոնացնել աշխատանքը հետևյալ բարձ. տեխ. ուս. հաստատություններում՝

Անդրկ. ԺՏԳԽ գծով.

ա) Հետակա — Ենեքեռիկ ինստիտուտում երկտրոտեխնիկականի մասնագիտություններով:

բ) Հետակա Լեռնա — մետաղաբարձական ինստիտուտում բեռնաշահագործական և յերկրա — հետաքննարարական մասնագիտություններով:

Վրաստ. ԺՏԳԽ գծով.

դ) Հետակա շինարարական ինստիտուտում բնակելի և հասարակական շենքերի մասնագիտություններով:

Հ Բ Ա Մ Ա Ն № 37

ԱՆԴՐԿԱՎԿԱՍԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԺՏԳԽ

1932 թ. փետրվարի 19-ին.

Ադրբ. ԺՏԳԽ գծով.

դ) Հետակա շինարարական ինստիտուտում բնակելի և հասարակական շենքերի մասնագիտություններով:

Հայաստ. ԺՏԳԽ գծով.

յե) Հետակա շինարարական ինստիտուտում բնակելի և հասարակական շենքերի մասնագիտություններով:

Յրաբաժանչուր ինստիտուտի կից տեղեկալ յերկու կոնցենտր (տեխնիկների պատրաստում և ինժեներների պատրաստում):

Լուծարքի յենթադիկալ մնացած հետակա բարձ. տեխ. ուս. հաստատություններում ու տեխնիկները:

3. Հետակա հանրապետական բարձ. տեխ. ուս. հաստատությունների ղեկավարութեան հարցը մշակել հանրապետական ԺՏԳԽ միջոցով:

Ամբողջ հետակա տեխնիկական կրթութեան ընդհանուր ղեկավարությունը ԱՄՖՍՀ մեջ վերադասել հետակա տեխնիկական Անդրկ. բաժանյին, վերակազմելով նրան վերջին Հետակա Տեխնիկական Ուսման Անդրկովկասյան Ինստիտուտ (ՉԻՉՏՈ) — Հետակա Ուսման Կենտրոնական Ինստիտուտի ճյուղ:

Հեռակա բարձրագույն տեխնիկական ուսումնական հաստատությունների մասցած ցանցի վրա գրվում է խնդրի դրամով հեռակա ուսման փերաբերյալ աշխատանքի ստացիոնար բարձ. տեխ. ուս. հաստատությունների և տեխնիկականների ամենալավ գիտական, հեղինակ և դասատու ուժերին, նույնպես և տնտեսական մարմինների ու ձեռնարկությունների մասնագետ արտադրողներին և բարեխափելու:

Հեռակա յինները մանրամասնորեն սպասարկումը, կցելով հեռակա երը ձեռնարկություններին, կազմակերպելով պայմանագրական ըկըզբունքներով մի շարք բարձ. տեխ. ուս. հաստատություններին ու տեխնիկականներին կից կոնսուլտացիաներ և գործնական պարապմունքներ հեռակա յիններին համար:

Անդրկ. ժՏԳԽ նախագահ.

Անդրկ. ժՏԳԽ կադրերի սեկտորի պետ:

Հ Ի Ս Մ Ա Ն № 42

ԱԽՅԱՀ ԺՈՂ. ՏՆՏ. ԳԵՐ. ԽՈՐՀՐԴԻՆ ՀԵՌԱԿԱ ՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՌԹԻՎ

Ի նկատի առնելով, Վոր Անդրկով-հասի պայմաններում Անդր. Հեռակա Տեխնիկական Ուսուցումը մեծ ծախսերի վարելը ունի տեղական լեզուներով ուսումնական պետություններ հրատարակելու և հեռակա երում խորհրդակցությունները (կոնսուլտացիաները) ուժեղացնելու համար, Անդր. ժող. Տնտես. Գեր. Խորհուրդը վորոշում է՝

1. Անդրկովկասյան Հեռ. Տեխ. Ուսուցմանը 32 թ. հունվարի մեկից տնտեսական մարմինները Ֆինանսավորում են յուրաքանչյուր հեռակային համար 400 ա. հաշվով: *)

2. Տնտեսական մարմիններին և վերապահվում այդ գումարի մի մասը հեռակայինների վրա զցելու իրավունքը, հետևյալ կարգով՝

*) Տես Ա. Խ. Ֆ. Ս. Հ. ժող. կամ. Խոր. կից ԽՍՀՄ-ի Ծանր Արդյունաբերության Ժող. կոմիտեի Լիազորի Վարչության 32 թ. հունիսի 17-ի հ. 151 հրամանը, ի փոփոխում 32 թ. 23 փետր Ա. Ժող. Տնտ. Գեր. Խոր. հ. 42 հրամանի Ծանր Արդյուն. Ժող. կամ. Լիազորի առաջարկում է լիժներին համար 400 ա. իջեցնել 325 ա. և տեխնիկաների համար մինչև 250 ա.:

Պատասխանատու գործիչների ուսման վճարը 50 տոկոսով կազմվում է:

a. առա. 100 ա. աշխատող վճ. ուղարկում է	
b. " 200 " " վճարում է առա. 50 "	
c. " 250 " " " " 75 "	
d. " 300 " " " " 100 "	
e. " 350 " " " " 150 "	
f. " 350-ից ավելի " " 200 "	

Այս վճարը իրենք տնտեսական մարմիններն են ժողովում հեռակայիններից և Բարձրագույն Տեխնիկական Ուսումնական հաստատ. (Վ. Տ. Ու. 2.) գործ ունի միմիայն տնտեսական միավորման հետ:

3. Տնտեսական մարմինները Հեռակա Տեխնիկ. Ուսուցմանը Ֆինանսավորում են այնքան, հեռակայինների համար, վորոնք նշանակված ի ՎՏՈՒԶ-ի հետ կնքած պայմանագրում, և ջին կարող պայմանադրում նշանակված գումարը նր վաղեցնել, մինչև իսկ յեթե ձեռնարկությունները չը առն պայմանավորված հեռակայինների քանակը կամ յեթե աշխատանքի ընթացքում հեռակայինների մեջ մադում կատարվի:

4. Յեթե տնտես. մարմինները չլրացնեն պայմանագրում նշանակված հեռակայինների քանակը, հեռ. ՎՏՈՒԶ-ը նրա հաշվին ընդունում է մյուս ձեռնարկու-

թյուններում աշխատող անձանց, նախապես համաձայնեցնելով այդ կուսակցական և հասարակական կազմակերպություններին հետ:

5. ՎՏՈՒԶ պարտավորվում է տնտես. մարմիններին տալ 4-ամյա դառնութեան ավարտելուց հետո աշխատանքի պատրաստված տեխնիկական ուսուցիչ, վարձան ըստ պայմանագրի հանձն է առել:

6. Տնտ. մարմիններն ըստ պայմանագրի հասանելիք վճարել յերեք նվազ են անում՝ մարտ ամսի ուղղին ամբողջ գումարի 50 տոկոսը, մայիսին 25 տոկոսը, ողոստոսին մնացածը: Այդ գումարները վերահաշվում են համապատասխան

ՎՏՈՒԶ-ի կոնտոկոնտ (ընթացիկ) հաշվին:

7. Հեռակա ՎՏՈՒԶ աշխատական կարող մտնող հեռակայինները վճարում են 250 ռ.

350 ռ. աշխատողը վճարում է տարեկան 300 ռ.:

400 ռ. աշխատողը վճարում է տարեկան 350 ռ.:

8. Բոլոր կարգի հեռակայինները պարտավոր են ՎՏՈՒԶ-ի կողմից ուղարկած ուսումնական պլանով ների ծախսը վճարել:

Ա. Խ. Ֆ. Ս. Հ.

Ժող. Տնտ. Գեր. Խոր. փոխ նախագահ.

Գործերի վարիչ:

ԱՐՏՈՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԵՌԱԿԱՅԻՆՆԵՐԻՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՐԱՐԵՆՆԵՐԻՆ ՅԵՎ ՊՐՈՓԿԱԾՄԱՆԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ

Համկոմկուսի (բ) ԿՎՀ նախագահ-հաշիմյան և ԽՍՀՄ ՎՀ ԲԳՏ Կոլլեգիայի 1932 թվի հոկտեմբերի 22-ի վերջմամբ նախատեսված են մի շարք արտոնություններ ուսանողներին համար առանց կտրելու արտադրությունից:

10-րդ կետ. «Մտցնել հնդուրյակի մեջ տեխնիկական ուսման վոչ պահուս 2 ուր և առաջարկել ձեռնարկություններին հասարակական կազմակերպություններին ազատել ուսանողներին այդ որերում ամեն տեսակ ժողովներից և նիստերից»:

14-րդ կետ. «Առաջարկել ՀԱՄԿԻՍ և առկական պրոֆկազմակերպություններին, հաշվի առնելով ուսանողների ահադին ծանրաբեռնվածությունը և աշխատանքի լարվածությունը, առանց կտրելու արտադրությունից, համարել ուսումը,

վորպես հիմնական հասարակական-ծանրաբեռնում, թույլ տալով լրացուցիչ ծանրաբեռնումներ վորպես բացառություն կուսակցական մարմիններին առանձին վորոշումից յուրաքանչյուր առանձին դեպքում»:

Համկոմկուսի (բ) ԿՎՀ և ԽՍՀՄ ՎՀ ԲԳՏ 1932 թվի մայիսի 4-ի հ. 78 բացառությունից, այդ վորոշումը տարածվում է նաև հեռակա ուսանողներին, վորպես ուսման ձեռքից մեկի վրա, առանց կտրելու արտադրությունից:

Ուղարկելով Ձեզ այս վորոշումը, խնդրում ենք Ձեզից խստով դեկավարվել նրանով Ձեր ձեռնարկություններին հեռակայինների վերաբերմամբ:

Ծանր Արդյունաբերություն Ժողկոմատի Լիազորի կադրերի սեկտոր:

ՆԱՄԱԿ ՀԵՌԱԿԱՅԻՆՆԵՐԻՆ

Թանգագիրն բնկերները, վերջերս ձեռնարկած ուսուցման գործընթացները հաջող անցնելը, դուք լավ պետք է գիտենաք, թե ինչպես է կառուցված Հեռակա Ուսուցման Բնութագրումը սխալումը: «Հեռակա ուսուցում» տերմինը այն բան է, ձեռք չի բերվում այն մեծ վարձով դուք պետք է տեսնեի՝ կապում գիտությունն ստանալը: Մեր մեթոդը բաղկացած է հեռակա և անմիջական ուսուցման մեթոդների տարրերից, բայց վերջինս հեռակա մեթոդի տարրերը դեռակողմում են մեր դասընթացում, այդ իսկ պատճառով մեր մեթոդը կոչում ենք հեռակա:

Դուք լավ պետք է խմանաք, վերջինս ուսուցման միջոցին, դաստիարակող առաջին դասի նյութի մը չափման համար նախնական բացատրություն չի տալիս: Դուք ինքնուրույն պետք է նյութը հասկանաք և յուրացնեք ու մեկ ուղարկեք յուրաքանչյուր դասին կցած հարցերի պատասխանները, այսինքն՝ պետք է ստուգողական և կոնտրոլային աշխատանքներ կատարեք: Հետևապես, Ձեր ուսման աշտուղությունը գլխավորապես կախված կլինի Ձեր ինքնագործունեությունից և ակտի-

վորությունից ու նմանապես Ձեր բարեխղճ վերաբերմունքից դեպի դուք, ուսուցիչ, վերջինս պետք է:

Մեր դասատուները Ձեր դասվոր աշխատանքները կստուգեն, սխալները կնշեն ու բացատրություն կտան դասից Ձեզ համար անհատական մեղացած նյութի մասին, այսինքն՝ Ձեր ուղարկած աշխատանքները բնականաբար կլինի թարթիկ և դրանով կնպաստեն նյութի լավ յուրացմանը:

Մյուսից զատ, դասընթացը լավ յուրացնելու նպատակով հենարաններում խորհրդակցումներ (կոնսուլտացիա) կունենանք, Ձեզ համար անհատական մեղացած նյութերի, իսկ ինստիտուտում Դուք կկատարեք լաբորատոր աշխատանք, ինչպես նաև արտադրական պրոցեսների հետ աշխատելու ծանոթանալու համար տարվա մեջ 24 օրվա ընթացքում կունենանք արտադրական ուսուցում:

Ներկա նամակով մենք ուզում ենք Ձեզ ցուցմունք տալ, թե ինչպես պետք է մեր տված դասերը մշակել, ստուգողական աշխատանքները կատարել և մեզ հետ դրադրություն պահպանել:

Դասի մշակումը

1. Դասը մշակել — նշանակում է կարգադրել, կարգացածը հասկանալ, յուրացնել և լուծել բոլոր խնդիրները, որնակները, այսինքն՝ դասի նկատմամբ ստուգողական կոնտրոլային աշխատանք կատարել:

2. Դասի այն մասը, վերջինս հանդիսանում է վերջնական ամփոփումն կամ կանոն, անգիր հիշեցնել, և նույնիսկ արժագրեցնել տեսրոմ աչք բանը հիշելուն շատ է նպաստում:

3. Յեթե դուք դուրս եք, վերջինս անցած նյութի վերջին մասը թույլ եք յուրացրել կամ լավ չեք հասկացել, այդ նյութը կրկին անգամ մը չափեցնել: Հիշեցնել միշտ, վերջինս ասում նյութի մշակման հաջորդությունը կախված է նախորդ դասի յուրացումից:

4. Յեթե վերջնականապես համոզվում եք, վերջինս դասի վերջին մասը կամ հարցը լավ չեք հասկանում, դուք դրա մասին դրեցնել մեկ ու բացատրություն կատարեք:

Ստուգողական աշխատանքների կատարումը

1. Բոլոր առաջադրությունները կատարեցե՛ք առանց բացատրություն, մինչև իսկ յեթե մեզ համար շատ պարզ լինեն:

2. Ուղարկեցե՛ք առաջադրություններ մանրամասն լուծումը, վերջինս հետևելով մանրամասնությունների նկարագրությունից կարելի չե պարզել, թե դասի նյութը վերջինս հիմնովին եք յուրացրել:

Մակեմատիկական դործողություններ պարունակող առաջադրությունները պատասխանները չի կարելի սահմանափակել լուծողականությանը, վերջինս սխալ պատասխանների դեպքում մենք հնարավորություն կունենանք ցույց տալ սխալը և բացատրել այն: Ստուգողական աշխատանքի թերթիկի վրա դրեցե՛ք առարկայի անունը և այդ առարկայի դասի №: որնակ՝ — մակեմատիկա, դաս № 2:

Լուծած խնդիրներին կից դրե՛ք միայն խնդիրների №: (խնդիրների տվյալներն արտագրելու կարգը չըկա):

3. Աշխատանքները դրեցե՛ք թանաքով, մաքուր և կանոնավոր: Չմոռանաք դասավորել նկատողությունների համար թերթիկի աջ կողմից լուսանցք թողնել:

4. Ստուգողական աշխատանքները ստուգելուց և ուղղելուց հետո կվերադարձնենք Ձեզ, հետևել մը չափման համար կուղարկենք հաջորդ դասը: Դասերը միանգամից չենք ուղարկել, այլ մշակման տեմպի համեմատ, այնպես վերջինս մոտ միջին նոր նյութի ստանալը, միշտ մի դասի նյութ լինի:

Դրագրության կարգը

1. Դասի մշակման հետ կապ չունեցող հարցումներն առանձին թերթիկի վրա դրեցե՛ք:

2. Ձեր աղբը, անունը և հայրանունը դրեցե՛ք ձեր և պարզ:

3. Ձեր ամբողջ դրագրությունն, այսինքն՝ ստուգողական աշխա-

տանքները, հարցումները, դիմումները և այլն Հեռակա Ինստիտուտին ուղարկեցե՛ք արտոնյալ տարի ֆոն. անհրաժեշտ և ծրարի ստորին անկյունները կտրել, կպցնել 2 կտպեկանոց նամակադրոշմ և ծրար

ընկալա գրել՝ «посылается как багдероль по льготному тарифу, согласно ст. 12749 — В сборника почтовых тарифов».

Յեզ առաջին ցանկանք Ձեզ ուսման աջակցություն: Ընկերակապ վոլյունյեներով՝ ԶԻԶՏՈ:

Ձեռնակության անունը
Հասցեն
Վոր տնտեսության միավորման, տրեսորի, շրջարդկամբինատի.

Հեռակայինի անկետան

1. Ազգ., անուն և հայրանուն
2. Ծննդյան տարին
3. Սեռ
4. Սոցիալական դրությունը
5. Սոցիալական ծագումը
6. Աղգությունը
7. Ինքնադարձացմամբ դրադվել է և՛ արդյոք
8. Կրթությունը, ինչ դպրոց և՛ ավարտել և յե՛րբ
9. Տիրապետում և՛ ոտարյե՛կը յա ընդունելի և վո՞ր
10. Կուսակցության պատկանումը ՀԿ (Բ) Կ, ՀԼԿՅԵՄ ստա՞ծը.
11. Ուրիշ կուսակցությունում յեղե՞լ և՛, վո՞ր քան ժամանակ, յե՞րբ.
12. Ծառայությունը կարժիր քանակում
13. Արտադրական ստա՞ծը (քանի տարի յե՛ք աշխատել արդյունաբերության մեջ)
14. Վո՞ր պրոֆմիտության անդամ և՛, (ստա՞ծ).
15. Հիմնական պրոֆեսիան
16. Վորքան ժամանակ և՛ աշ

ՀԱՐՑԱԹԵՐԹ

խառում արդյունաբերության տը վրա ճյուղում (նշանակել մասնագիտության կարգը)

17. Ամսական միջին աշխատատե՞ր

18. Ներկայումս ի՞նչ աշխատանք և՛ կատարում (մասնագիտությունը)

19. Ներկայումս ի՞նչպիսի հասարակական աշխատանք և՛ տանում

20. Հարվածայնությունը (հարվածային, բրիգադայի անդամ, բրիգադիր)

21. Ի՞նչ մասնագիտություն և՛ ուղում ստանալ

22. Ի՞նչ վորակավորում և՛ ուղում ստանալ (ինժեներ, վարպետ, տեխնիկ, վորակյալ բանվոր)

23. Ցանկանում և՛ սովորող լեզվով

(Հարցաթերթ կադմոլի)

Ստորագրություն

Անկետում տված տեղեկությունների ճշտությունը և ստորագրությունը վավերացնում են (կն. տեղ):

Անկետան կադմոլի բնակարանի հասցեն: Մանրամասն հասցեն, վորով ուսումնական ոլորտայինը հարկավոր և ուղարկել:

. (շրջան, քաղաք)

Ձեռնարկության / հասարակական
և կուսակցական կադմակերպու-
թյունների գնահատականը:

Ընտրող հանձնաժողովի նիստի
արձանագրության № թիվը

Կն. տ. Գործարկումի ստորագրու-
թյունը

Ստորագրող յեմ ի հաշիվ

Ստորագրություն՝

« » 1932 թ.

Կն. տ. Ընկ. գոր-

ծուղվում է ստիտերիտ ի հաշիվ.

.

Տրեստի պետի ստորագրությանը

և կնիքը:

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0226409

53. 644

269/433
340